

Progreso y Bienestar pa Un y Tur

Partijprogramma 2013 -2017

www.avp.aw

Credo di Partido di Pueblo Arubano /AVP

Credo di Partido di Pueblo Arubano /AVP

Mi ta kere firmemente den existencia di Partido di Pueblo Arubano AVP, pasobra

AVP ta e unico partido cu a nace for di e deseo y anhelo di e Pueblo Arubano

AVP ta e unico partido cu cua e pueblo por identifica su mes pa su espiritu luchador

AVP ta e unico partido cu ta respeta cada individuo den nos comunidad, sin distincion di raza, sexo of religion

AVP ta e unico partido, cu a base di su doctrina cristian democrata, por sigura un maneho social, educacional y cultural pa henter nos pueblo.

Mi ta kere den sinceridad, seriedad, honestidad, confiabilidad, capacidad y boluntad di su dirigentenan pa guia y dirigi nos pueblo riba e caminda di progreso.

Mi ta kere den lealtad y laboriosidad di tur lider y tur miembro di nos partido

Mi ta kere den cumplimiento cabal di regla- norma- y balornan di y den partido y mi kier cumpli cu tur su stipulacionnan legal.

Mi kier keda fiel na principionan di nos organisacion, pa asina mi por defende nos glorioso partido cu firme conviccion.

Compilacion : Digna Lacle-Herrera/Ito Tromp Aruba, november 1999

Inhoud

Missie

1 **De visie van de AVP**

- 1.1 De grondbeginselen van de AVP
- 1.2 Duurzaamheid en solidariteit
- 1.3 Welvaart en welzijn voor alle burgers

2 **Bon Trabou**

- 2.1 De erfenis
- 2.2 Crisisaanpak en opbouw: Geloof in eigen kunnen
- 2.3 Noodzakelijke structurele hervormingen door Sociale Dialoog
- 2.4 AVP investeert in Aruba
- 2.5 Stadsvernieuwing en wijkverbetering
- 2.6 Toerisme: Motor van de economie
- 2.7 Een overheid voor de Arubanen
- 2.8 Nieuw perspectief voor het Koninkrijk
- 2.9 De groene economie: Basis voor een nieuwe economische pijler
- 2.10 Aruba staat er weer goed voor
- 2.11 Belangrijkste resultaten 4 jaar AVP

3 **Ainda Falta**

- 3.1 Vertrouwen ondanks de uitdagingen in 2013 – 2017
- 3.2 Doorgaan met investeren in Aruba
- 3.3 Bevorderen van duurzame economische groei
  - 3.3.1 Verder uitbouwen van het kwaliteitstoerisme
  - 3.3.2 1.800 nieuwe hoogwaardige banen
  - 3.3.3 '3-zones beleid'
  - 3.3.4 Pre-clearance
  - 3.3.5 Ontwikkelen van een kennishub
  - 3.3.6 Vliegtuigregistratie uitbouwen
  - 3.3.7 Stimuleren primaire sector
  - 3.3.8 Stimuleren van lokale investeringen en het midden- en kleinbedrijf
- 3.4 Bevorderen van welzijn
  - 3.4.1 Omzetten van welvaart in welzijn
  - 3.4.2 Veiligheid is topprioriteit
  - 3.4.3 Onderwijs als basis voor duurzame ontwikkeling
  - 3.4.4 Verduurzaming van de volksgezondheid
  - 3.4.5 Sociale ondersteuning
  - 3.4.6 Cultuurbeheer
  - 3.4.7 Consistent immigratiebeleid
  - 3.4.8 Arbeid
- 3.5 Duurzame ontwikkeling continueren
  - 3.5.1 Duurzaam in alles wat we doen
  - 3.5.2 100% duurzame energievoorziening in 2020
  - 3.5.3 Verduurzamen van de sociale zekerheid en de zorg
  - 3.5.4 Verduurzamen van het overheidsapparaat
  - 3.5.5 Verduurzamen van de openbare financiën
- 3.6 De belangrijkste voornemens van de AVP in 2013 – 2017

4 **Tenslotte: Waarom een stem op de AVP een verstandige stem is**

Missie

De AVP staat voor een solidaire, veilige, harmonieuze, weerbare en duurzame samenleving. Wij zien het dan ook als onze missie om er voor te zorgen dat;

- Welvaart en welzijn in balans zijn;
- Mensenrechten worden geëerbiedigd;
- Respectvol en duurzaam met elkaar en met onze leefomgeving wordt omgegaan;
- Geen discriminatie en gelijke behandeling voor burgers in onze maatschappij
- De lusten en de lasten eerlijk worden verdeeld;
- Kansrijke economische initiatieven worden bevorderd door ondernemers te stimuleren te investeren en te innoveren;
- Jongeren in een omgeving opgroeien die hen aanmoedigt hun talenten optimaal te ontplooiën;
- Evenwicht is tussen gemeenschapszin en individuele vrijheid;
- De meerwaarde van het Koninkrijk ten volle wordt benut;
- Deugdelijk bestuur en rechtszekerheid zijn gewaarborgd;
- De overheid integer handelt en zich dienstbaar maakt aan de gemeenschap.

De AVP beschouwt het als haar opdracht Aruba in een betere en sterkere staat na te laten aan onze kinderen en kleinkinderen dan wij het eiland van de generaties voor ons hebben ontvangen. Dat is waarom de AVP van Aruba een duurzame samenleving wil maken waarin essentiële verworvenheden verankerd zijn zoals:

- Goede huisvesting in veilige wijken met een grote gezamenheidszin;
- Voor iedereen toegankelijke medische zorg met de nodige aandacht voor een gezonde manier van leven;
- Kwalitatief hoogstaand onderwijs;
- Een aantrekkelijk ondernemersklimaat;
- Adequate sociaal-maatschappelijke voorzieningen;
- Duurzame economische groei en bestendige overheidsfinanciën;

Het kabinet Mike Eman I trof in 2009 een verzwakt en verdeeld land aan. Door het uitblijven van investeringen en onderhoud, het stelselmatig doorvoeren van lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven en een overheid die voortdurend in conflict was met sociale partners, het bedrijfsleven en het Koninkrijk raakte de wereldwijde crisis ons land extra hard. Met een terugval van 15% van de economie in 2009 en 2010 was de inkrimping van de economie een van de zwaarste in het Caribisch en Latijns Amerikaans gebied.

Het kabinet heeft er welbewust voor gekozen in te zetten op het re-activeren van de economie. Dat laatste gebeurde onder meer met het stadsvernieuwings- en wijkverbeteringsprogramma Bo Aruba waarmee tegelijkertijd het toeristisch product en de kwaliteit van het dagelijks leven een impuls is gegeven. Met de succesvolle positionering van Aruba als Green Gateway tussen Europa en Zuid-Amerika is een stevig fundament gelegd voor

„Ik ben er trots op dat ik leiding mag geven aan een land waarvan de bevolking de afgelopen jaren, net als

in de beginjaren van de Status Aparte, een grote veerkracht heeft getoond waardoor Aruba sterker uit de crisis komt. Er is goed werk verricht maar er is ook nog veel te doen. Laten wij de komende periode gezamenlijk voortbouwen aan een betere toekomst voor ons allen en de generaties na ons.” -Mike Eman

een nieuwe economische pijler welke op termijn voor een substantiële kwalitatieve groei van de werkgelegenheid zal zorgen.

Het kabinet heeft tevens ingrijpende hervormingen doorgevoerd om het onder druk staande sociale zekerheidsstelsel veilig te stellen voor de toekomst. Het kabinet heeft de betrokkenheid van de sociale partners, vakbonden en werkgevers alsmede maatschappelijke organisaties vergroot. De verstandhouding met de toezichthoudende instituten is verbeterd. De relaties met de landen in het Koninkrijk en andere voor de ontwikkeling van Aruba van belang zijnde partijen zijn eveneens hersteld.

Voorts zijn voor de verbetering van de veiligheid, gezondheidszorg, onderwijs, jeugd- en ouderenzorg belangrijke stappen gezet.

Het kabinet Mike Eman I heeft gedaan wat de AVP de kiezer in 2009 heeft beloofd. Aruba staat er daardoor aanzienlijk beter voor dan vier jaar geleden. Maar het werk is nog niet af. Vandaar: Bon trabou, ainda falta!

- Op 27 september heeft de kiezer twee keuzes: maken we een pas op de plaats en doen we een stap terug of pakken we door en ontwikkelen we Aruba verder? Het is aan de kiezer om te beslissen of Aruba de komende jaren de vruchten gaat plukken van het ingezette herstel- en hervormingsbeleid. De AVP legt, zoals uit dit verkiezingsprogramma blijkt, de lat net als vier jaar geleden hoog door voort te bouwen op het stevige fundament dat in de huidige regeerperiode is gelegd. Met het vertrouwen van de kiezer is het centrale thema voor de AVP in de komende periode: duurzaamheid in alles wat we doen. De AVP zet daarom in op duurzame groei van de

Arubaanse economie waarbij welvaart omgezet wordt in welzijn voor iedere Arubaan. Dit alles zal gerealiseerd worden binnen een duurzaam financieel kader. Deze duurzame economische groei zal gerealiseerd worden door:

- Blijven richten op het kwaliteitstoerisme. Met het huidige aanbod aan hotelkamers een hoger kwaliteitsniveau en dus een hogere opbrengst per bezoeker realiseren;
- Het accent blijft liggen op het verbreden en versterken van de economie door het concept Green Gateway verder te concretiseren; Er wordt een Green Zone ingericht bij Eagle, de vrije zone wordt verplaatst naar Barcadera en komt een Special Zone te San Nicolas
- Het Bo Aruba-programma gaat een tweede fase in waarbij infrastructurele projecten (o.a. verbetering van het wegensysteem, aanleg van een containerhaven etc.) die in de huidige kabinetsperiode zijn voorbereid worden uitgevoerd.
- De transitie van dure en vervuilende fossiele brandstoffen naar schone, betaalbare en hernieuwbare energie gaat onverminderd door met de bouw van een tweede windmolenpark, het zonnepanelenpark bij de luchthaven en de uitvoering van de roadmap to sustainability in samenwerking met TNO, Carbon War Room, de utiliteitsbedrijven en andere lokale en internationale partners.
- Het verhogen van het welzijn van iedere burger zal in de komende periode veel aandacht krijgen:
- De programma's voor de verbetering van de veiligheid, gezondheidszorg, onderwijs, cultuurbeheer en andere relevante sociaal-maatschappelijke voorzieningen worden uitgevoerd.
- De integratie van niet op Aruba geboren inwoners zal blijvende aandacht genieten om

- uitsluiting van groepen burgers tegen te gaan.
- De AVP zet zich in voor een strak financieel kader dat gericht is op het realiseren van een sluitende begroting en het wettelijk vastleggen van een “balanced budget rule”;
- Mede in dit verband zal het sociale zekerheidsstelsel worden afgemaakt toekomstbestendig worden gemaakt zoals overeengekomen in de Sociale Dialoog
- Bovendien wordt het overheidsapparaat efficiënter ingericht om de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en bedrijven te verhogen en de kosten te verlagen;

Bij de uitvoering van dit opnieuw ambitieuze programma gelden de eerder genoemde AVP-grondbeginselen als richtsnoer. Aruba bevindt zich dankzij de inzet van velen thans in een kansrijke uitgangspositie om de realisatie van het ideaalbeeld van een in al haar geledingen duurzame samenleving dichterbij te brengen.

De afgelopen vier jaar heeft de AVP-regering onder leiding van minister-president Mike Eman met niet aflatende bezieling, inzet en integriteit, gewerkt zetten om Aruba terug op de rails te zetten. Aruba staat er nu weer goed voor. Daarvoor past een ‘Bon Trabou’, ‘Goed Gedaan’. Er is grote vooruitgang geboekt maar het werk is nog niet klaar. Vandaar: ‘Ainda Falta’, ‘Het is nog niet af’ in de verkiezingsleuze. De AVP vraagt daarom de kiezer het kabinet Mike Eman het mandaat te geven zijn karwei af te maken.

I. De visie van de AVP

1.1 De grondbeginselen van de AVP

Geloof in de kracht van Aruba, dat is een belangrijk uitgangspunt voor de visie van de AVP. Verstandig gebruikmakend van de materiële en immateriële rijkdommen van ons eiland, strategisch gelegen voor de kust van Zuid-Amerika kan Aruba zijn toekomst vol vertrouwen in eigen handen nemen. Het is dit geloof in eigen kunnen dat Aruba veel successen heeft gebracht, onder meer als belangrijke toeristische bestemming. Het is datzelfde geloof van waaruit de AVP wil voortbouwen aan een betere toekomst voor iedereen op Aruba.

De AVP ontvouwt in dit verkiezingsprogramma opnieuw een positieve visie voor de komende regeerperiode, op basis van de grondbeginselen van de partij.

- Gespreide verantwoordelijkheid: Ontwikkeling komt het beste tot haar recht als mensen verantwoordelijkheid kunnen dragen voor zichzelf en hun naasten en derhalve de ruimte krijgen eigen keuzes te maken waarbij de overheid zich beperkt tot haar kerntaken.
- Publieke gerechtigheid: Een betrouwbare overheid moet op basis van vaste waarden de burger de zekerheid van de rechtsstaat bieden en duidelijke grenzen stellen.
- Solidariteit: Vraagt om betrokkenheid tussen generaties en tussen arm en rijk, alsmede een rechtvaardig en consistent inkomensbeleid waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en de draagkracht van huishoudens uitgangspunt is.
- Rentmeesterschap: Alleen als wij op verstandige (lees: verantwoorde) wijze omgaan met de ons toevertrouwde leefomgeving, de natuur en het milieu, zorgen wij voor een duurzaam welzijn, ook voor volgende generaties.

1.2 Duurzaamheid en solidariteit

De AVP is er van overtuigd dat wij verstandig met ons eiland moeten omgaan. Bij alles wat we bedenken, besluiten en uiteindelijk uitvoeren moeten we bewuste keuzes maken. Duurzaamheid leidt tot meer kwaliteit, meer sociale cohesie, meer deelname van burgers aan de maatschappij en daarmee tot een beter Aruba. Duurzaamheid leidt tot een Aruba waar buitenlandse bezoekers graag naar toe komen om van een kwaliteitsvakantie te genieten en ook een Aruba waar of van waaruit internationale ondernemingen zaken willen doen. Duurzaamheid bevordert de economische vooruitgang Aruba, welvaart en welzijn.

In de komende jaren gaat Aruba de vruchten plukken van de investeringen die het kabinet de afgelopen vier jaar zelf heeft gedaan of heeft geïnitieerd. In de visie van de AVP moet de nieuwe welvaart die daar uit voortkomt worden omgezet in welzijn voor alle burgers. Door verstandig te hervormen en door met een groot aantal projecten te investeren in het eiland heeft de AVP Aruba uit een diepe crisis getrokken.

Samenwerken is daarbij het sleutelwoord: Samenwerken met elkaar zoals in de afgelopen jaren via de Sociale Dialoog uitstekend gelukt is maar ook met onze partners in het Koninkrijk en daar buiten. Solidariteit en eenheid maken Aruba sterk. Dat betekent dat de AVP altijd zal opkomen voor de kwetsbaren in onze samenleving. Samen zijn we verantwoordelijk voor onze toekomst. Dat is de reden waarom wij steeds een breed draagvlak zoeken – onder meer in de Sociale Dialoog – voor beslissingen die een grote maatschappelijke impact hebben.

Voor de AVP zijn de resultaten van de afgelopen

periode en het perspectief dat geschapen is voor de komende jaren het bewijs dat overleg, solidariteit en een gezamenlijk streven naar een betere toekomst de noodzakelijke voorwaarden zijn om voort te gaan op weg naar een (nog) leefbaarder Aruba.

1.3 Welvaart en welzijn voor alle burgers door smart growth

In de visie van de AVP moet in de volgende vier jaar Aruba op een duurzame manier verder ontwikkeld worden, niet alleen tot een van de aantrekkelijkste vakantiebestemmingen in de wereld maar ook tot een zakelijke toegangspoort van en naar het Zuid-Amerikaanse continent. Met kennis van zowel Europa als Zuid-Amerika en specialisatie op het gebied van duurzaamheid in het algemeen en duurzame energie in het bijzonder wil de AVP nieuwe bedrijven aantrekken naar Aruba en zo 1.800 nieuwe banen creëren in de periode tot 2020. Dit zal zorgen voor een verstandige groei van de economie (smart growth). Uiteindelijk moet in de visie van de AVP de welvaart die deze nieuwe activiteiten opleveren omgezet moeten worden in meer welzijn voor alle burgers.

II. Bon Trabou.....

2.1 De erfenis

De regeerperiode van het AVP-kabinet Mike Eman was in vele opzichten een investering in de toekomst van Aruba. Bij haar aantreden werd de regering geconfronteerd met enerzijds de effecten van de wereldwijde economische crisis die met name Aruba hard hebben geraakt en anderzijds de nationale verarming die in de periode 2001-2009 had plaatsgevonden.

Het aantal werknemers in dienst van de overheid steeg in die periode met meer dan 30%. De

Startpositie

- Structureel tekort op de begroting van Afl. 400 miljoen zonder oplossing voor de (uitgestelde) pensioenen van de ambtenaren en de AOV
- Grote achterstanden in de wegen, buurten en gebouwen.
- Huurcontracten met gebouwen van friends & family van Afl.20 miljoen huur per jaar
- Totaal verpauperde binnenstad/Caya Grandi
- Relatie met Nederland ernstig geschaad

pensioenpremies voor ambtenaren en de consumptieve uitgaven van de overheid – onder meer aan extra huren van gebouwen in eigendom van naasten van bewindslieden - waren volledig uit de hand gelopen. Daarnaast liet de toenmalige

gebieden grote achterstanden ontstonden.

Tal van strategische partners in de olie- en toerismesector zegden hun vertrouwen in Aruba op met banenverlies tot gevolg.

In 2009-2010 kromp de economie met meer dan 15%. Het inkomen van de overheid uit belastingen nam af met bijna 30% en er ontstond een aanzienlijk financieel tekort, precies op het moment dat de economie zich in zwaar weer bevond. De gevolgen daarvan zijn tot op de dag van vandaag voelbaar.

Het begrotingstekort kwam in 2010 uit op -9.5% ten opzichte van de BBP¹. Maar feitelijk was het structurele tekort groter. De voorgaande regeringen hadden er immers bewust voor gekozen om de dreigende uitputting van de ambtenarenpensioenen en de ouderdomsfondsen niet tegen te gaan. De AVP-regering maakte bij haar aantreden op 31 oktober 2009 de bewuste keuze om de oplossing niet te zoeken in belastingverhoging maar in het hervormen en het tegelijkertijd stimuleren van de economie.

Regeerprogramma kabinet Mike Eman 2009-2013

regering de rentelasten vanaf 2001 met Afl 76 miljoen per jaar toenemen. Geld dat niet aan onderwijs, zorg, veiligheid, sociale zekerheid en infrastructuur besteed kon worden waardoor op die

¹Exclusief de eenmalige ontvangst van Afl. 212 Miljoen van Valero, uitonderhandeld door het kabinet Mike Eman

2.2 Crisisaanpak en opbouw: Keuze voor geloof in eigen kunnen

Bij de aanpak van de crisis had de regering in 2009 twee fundamentele keuzemogelijkheden: Of richten op het gezond maken van de overheidsfinanciën door vergaand te bezuinigen en het verhogen van de belastingen. Of de balans vinden tussen het stimuleren van de groei van de economie en het op verantwoorde wijze terugbrengen van het begrotingstekort door kostenbeperking en structurele hervormingen.

Aruba is in zijn 27-jarig bestaan altijd in het staat geweest om economisch te groeien. En bij tegenslagen is het eiland er altijd bovenop gekomen. Dat geeft vertrouwen in het eigen kunnen. Op grond van dat vertrouwen heeft de AVP bewust gekozen voor het vinden van een balans tussen het stimuleren van de groei en het beperken van kosten.

Het AVP-kabinet Mike Eman richtte zich na zijn aantreden in eerste instantie op het beheersbaar maken van de effecten van de crisis. Om het eiland niet volledig te laten afglijden was het belangrijk om de lokale koopkracht in stand te houden en zo mogelijk voor de meest kwetsbaren in de samenleving te repareren. De regering halveerde per direct de Belasting op Bedrijfsomzetten (BBO), verhoogde de onderstandsuitkering en voerde een Schoolkindertoeslag in.

Daarnaast was het belangrijk om het vertrouwen onder burgers en ondernemers in de toekomst te herstellen. Het lukte het kabinet om Valero te overtuigen de raffinaderij te heropenen en met ondersteuning vanuit het Koninkrijk werden bedrijven als KLM, American Airlines en Carnival Cruiselines teruggehaald naar Aruba.

Bovendien herstelde het kabinet de relatie met

belangrijke toezichhoudende instituties die de democratie waarborgen zoals de Algemene Rekenkamer van Aruba, de Raad van Advies, de Centrale Bank van Aruba en het Openbaar Ministerie. Deze instituten hebben de afgelopen periode een positieve bijdrage geleverd aan diverse processen. Ook de Staten van Aruba hebben grote stappen vooruit gemaakt.

Valero staakte in 2011 definitief de raffinage activiteiten nadat een zoektocht in nauwe samenwerking met de Arubaanse regering naar een mogelijke partner of overname kandidaat geen resultaat had. Gelukkig was de regering wel in staat om de overslagactiviteiten van Valero veilig te stellen voor Aruba. Valero beraadte zich over de toekomst van de raffinaderij. Dat kan zijn alsnog verkoop, herstart of een nieuwe invulling van de activiteiten op de locatie in San Nicolas. De AVP is van mening dat in alle gevallen nauw met Valero samengewerkt dient te worden om het belang van Aruba optimaal te behartigen.

2.3. Noodzakelijke structurele hervormingen door Sociale Dialoog

Om de overheidshuishouding weer op orde te brengen was het noodzakelijk om een aantal belangrijke structurele hervormingen door te voeren. Het kabinet Mike Eman slaagde er in om een historisch Sociaal Akkoord te sluiten met werkgevers en werknemers waarin een groot aantal afspraken voor de komende jaren zijn vastgelegd. Cruciaal in dit verband was het feit dat het kabinet zelf het goede voorbeeld gaf door de pensioenregeling van politieke ambtsdragers aanzienlijk te versoberen. Hierbij is onder andere de pensioenleeftijd van ministers en Statenleden verhoogd van respectievelijk 45 en 50 jaar naar 60 jaar, een franchise ingevoerd en het stapelen van pensioenen afgeschaft.

Het totale pakket aan afspraken hield onder meer in dat het pensioenstelsel van de ambtenaren werd omgevormd van een 'eindloon' naar een 'middelloonstelsel', de pensioenleeftijd werd verhoogd, alsmede een AOV-franchise ingebouwd. De AOV werd geïndividualiseerd, de grondslag werd van zuiver naar onzuiver gewijzigd en de premiegrens verhoogd. Bovendien werd de premie van de Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) verhoogd en werden er afspraken gemaakt over het verlagen van de operationele kosten van de AZV.

Vervolgens werd, ter compensatie van het koopkrachtverlies in de periode vóór 2010, een reparatietoeslag ingevoerd. Ook werd de rechtspositie van de ambtenaren hersteld en het geleden koopkrachtverlies gecompenseerd. Om het investeringsklimaat op Aruba te verbeteren werd de investeringsaftrek voor bedrijven geherintroduceerd. Tenslotte werd in de Sociale Dialoog ook de basis gelegd voor het versterken van het sociale zekerheidsstelsel zoals de – voor deze regio unieke - invoering van een algemeen pensioen per 1 januari 2012.

2.4. AVP investeert in de toekomst van Aruba

Naast de stappen die genomen zijn om de sociale zekerheid te hervormen zette de AVP ook in op het stimuleren van de economie en tegelijkertijd het verbeteren van de leefomgeving van alle burgers waarmee tevens de kwaliteit van het toeristisch product Aruba een impuls werd gegeven. Dit gebeurde door een grootschalig investeringsprogramma – genaamd Bo Aruba - in stadsvernieuwing en wijkverbetering in uitvoering te nemen en door de basis te leggen voor een nieuwe economische pijler gebaseerd op groene technologie en kennis.

2.5 Stadsvernieuwing en wijkverbetering

Overzicht Grote projecten 2009-2013

- Renovatie Gerechtsgebouw
- Linear Park
- Renovatie Caya Grandi en aanleg tram
- Watertorens in Oranjestad en San Nicolas
- Nieuw Bestuurskantoor Oranjestad
- Nieuwe rotondes bij o.a. vliegveld, Banco di Caribe, San Nicolas
- Renovatie binnenstad San Nicolas
- Verlichten sportvelden
- Solar Parking project Airport
- Wijkverbetering Yuana Morto, Madiki, Siribana, Pos Chiquito, Jara, Primavera
- Renovatie ex Habibe gebouw
- Multi Functionele gebouw Noord
- Renovatie Abraham de Veer Shool
- Windpark Vader Piet

Op 24 december 2012 reed de nieuwe tram voor de eerste keer door de vernieuwde Caya Grandi, de van oudsher belangrijke winkelstraat van historisch Oranjestad. De oplevering van het tramproject staat symbool voor de vele projecten die in het kader van het stadsvernieuwing- en wijkverbeteringsprogramma Bo Aruba zijn en nog worden uitgevoerd. De tram speelt een belangrijke rol in de verbetering van de mobiliteit in de binnenstad en de aanvoer van cruisetouristen van de terminal naar het stadshart. De Florida Caribbean Cruise Association heeft aangekondigd dat zij vanwege de verfraaiing van de binnenstad in 2013 140.000 extra cruisetouristen naar Aruba brengt.

Het Bo Aruba-programma is enerzijds bedoeld om Aruba fysiek op het gewenste niveau terug te brengen na een lange periode van uitstel van onderhouds- en diepte-investeringen en anderzijds om een sterke impuls te geven aan de lokale economie. De binnenstad van Oranjestad

en San Nicolas krijgen een ingrijpende facelift en in een groot aantal wijken worden verbeteringen aangebracht aan de infrastructuur en de buurtvoorzieningen.

Het programma omvat voorts het aanleggen van een green corridor tussen Oranjestad en San Nicolas, een ringweg rond Oranjestad, nieuwbouw in en rond het historisch centrum, aanleg van parken, verplaatsen van de containerhaven en de verbouwing en restauratie van bestaande gebouwen. Maar Bo Aruba draait niet alleen om bouwen en renoveren, het draait ook om het in alle opzichten leefbaarder maken van de wijken, om uitbreiding en verbetering in de verwerking van afval en vuil, efficiency en vermindering van de kosten van water en elektriciteit. In wijken zoals Madiki, Yuana Morto, Jara, Brasil, Primavera en Siribana zijn niet alleen de wegen verbeterd maar is er ook veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de gemeenschapszin. Totaal gaat het om een investering van zo'n Afl. 1.3 miljard. Daarvan wordt slechts voor ongeveer Afl. 100 miljoen gefinancierd uit de begroting van het Land Aruba. Het overgrote deel wordt betaald uit de ontwikkelingsgelden uit het FDA-fonds en door middel van Public Private Partnerships (PPP) zoals in het geval van de wegen. Met deze investering in de vernieuwing van het product Aruba heeft de AVP-regering een stevig fundament voor een nieuwe, voor iedereen betere toekomst gelegd.

2.6 Toerisme: Motor van de economie

In eerdere jaren heeft de AVP zich al uitgesproken voor kwaliteitstoerisme in plaats van nog meer kamers. Meer standaard-hotelkamers levert voor de Arubaanse maatschappij minder op dan dat het kost qua infrastructuur, scholen en gezondheidszorg.

Door een consistent beleid gericht op zowel

de korte – gerichte sales & marketingacties - als langere termijn - investeren in een kwaliteitsproduct- zijn in samenwerking met de sector belangrijke successen geboekt en is een solide basis gelegd voor een positieve ontwikkeling van het toerisme in de toekomst. De verzelfstandiging van de Aruba Tourism Authority (ATA-SG) is hierbij essentieel geweest.

Vergeleken met 2009 is in 2012 het aantal verblijfstoeristen met 11% toegenomen, de 'tourism receipts' met 15%, de bezettingsgraad met 9%, de gemiddelde kamerprijs per dag met 13% en de omzet per beschikbare kamer met 24%. Met name dit laatste cijfer geeft aan dat de inzet van de AVP-regering op kwaliteitstoerisme, dus niet meer kamers maar een hogere opbrengst per kamer, vruchten afwerpt.

Per 1 september 2010 is een Tourism Product Enhancement Fund (TPEF) opgericht. Met als doel te investeren in projecten zodat de kwaliteitsbeleving van het product Aruba bij onze gasten wordt verhoogd. Tot en met 31 december 2012 heeft het TPEF bijna Afl. 9 miljoen geïnvesteerd in productverbeteringsprojecten op het gebied van onder meer veiligheid, hygiëne, milieu, cultureel erfgoed, infrastructuur en voorlichting.

Ook het beleid inzake het cruisetourisme is bijzonder succesvol geweest. In 2013 wordt een toename van 20% van het aantal cruisetouristen verwacht ten opzichte van 2012.

2.7 Een overheid voor de Arubanen

In de afgelopen vier jaar heeft de AVP zich ingezet voor het belang van de bevolking. Of het nu ging over belangrijke sociale voorzieningen zoals reparatietoelagen, extra schoolgeld, extra toeslag

voor ouderen; over het zoeken van draagkracht bij de bevolking voor ingrijpende veranderingen middels de Sociale Dialoog; over het aanpassen van de sociale zekerheid zodat die betaalbaar blijft in de toekomst, het versoberen van de pensioenvoorziening voor bewindslieden en parlementsleden of om de directe communicatie met de individuele burger, de AVP kiest altijd voor het belang van de bevolking in de plaats van het belang van vrienden en familie.

De AVP regering heeft veelvuldig contact gezocht met de burgers in vrijwel alle wijken van Aruba. Met regelmaat werden er vaak drukbezochte voorlichtingsavonden gehouden, de zogenoemde Townhall en Parlamento den Bario bijeenkomsten op diverse plaatsen verspreid over het eiland. Daarnaast is het in de periode 2009 – 2013 steeds mogelijk geweest om als burger een afspraak te krijgen met de bewindslieden.

Overleg met de sociale partners in de Sociale Dialoog is inmiddels goed ingeburgerd in onze maatschappij. Het vinden van een consensus door overleg, heeft in de periode 2009-2013 veel sociale onrust voorkomen.

Het Kabinet heeft in dit proces steeds het goede voorbeeld gegeven. Het heeft dan ook eerst zijn eigen pensioensregeling gematigd, voordat het hetzelfde heeft gevraagd aan de ambtenaren. In de komende periode, indien de AVP wederom bestuursfuncties zal invullen, zal dit beleid van een overheid voor de Arubanen gecontinueerd worden.

2.8 Nieuw perspectief voor het Koninkrijk

De AVP heeft altijd in de meerwaarde van het lidmaatschap van het Koninkrijk der Nederlanden geloofd. Afgezien van de historische banden met Nederland en de andere eilanden en de relatie met het Koninkrijk Huis acht de AVP de rechtszekerheid,

de internationale bescherming en de eventuele steun bij calamiteiten als een groot goed. De partij heeft dan ook met succes gestreden voor behoud van de Koninkrijksbanden, onder meer door het onafhankelijkheidsscenario teruggedraaid te krijgen.

De relatie tussen Aruba en Nederland was in de periode tot 2009 buitengewoon slecht. In andere delen van het Koninkrijk – niet in de laatste plaats in Nederland zelf – wordt openlijk aan het voortbestaan van het Koninkrijk getwijfeld. De AVP heeft zich in de afgelopen vier jaar actief ingezet om een nieuw perspectief voor het Koninkrijk te creëren waarbij het lidmaatschap door samenwerking concrete meerwaarde biedt aan elk der landen. De mogelijkheden daartoe zijn legio en gaan terug naar de oorsprong van de band tussen Nederland en de eilanden in het Caribisch gebied: De ligging voor het Zuid-Amerikaanse continent. Die strategische ligging is sindsdien niet veranderd, het belang ervan is in de afgelopen jaren alleen maar toegenomen door de democratische en economische ontwikkelingen in Latijns-Amerika.

Het is deze boodschap die de AVP de laatste vier jaar met succes verkondigd heeft, resulterend onder meer in een samenwerkingsovereenkomst tussen Aruba en Nederland om gezamenlijk een voor Aruba gunstige economische gateway tussen Europa en Zuid-Amerika te ontwikkelen.

2.9 De groene economie: De basis gelegd voor een nieuwe economische pijler

Tijdens de Rio+20 conferentie in juni 2012 heeft de regering aangekondigd de energievoorziening op Aruba uiterlijk in 2020 100% duurzaam te maken. Met de combinatie van 2.500 uur zon en 5.000 uur wind is Aruba de ideale omgeving om gebruik te maken van groene technologie ten behoeve van de elektriciteits- en waterbehoefte.

Het kabinet heeft een ambitieus plan ontwikkeld om de energievoorziening van Aruba te verduurzamen en de productie van elektriciteit te ontkoppelen van de hoge prijs van olie door onder meer de bouw van een tweede windmolenpark (2014), een zonnepanelen park, een waste-to-energy project (2014) en een koud zeewaterkoelingsproject (2015). Bovendien wordt gekeken naar de toepassing van technologieën zoals opslag van elektriciteit, geothermische opwekking van elektriciteit (door middel van aardwarmte) en het gebruik van biodiesel.

Met het inzetten van een ambitieus transitieplan, de komst van TNO naar het eiland en het organiseren van de inmiddels internationaal bekende Green Aruba International Conference en de eerste Europe meets the Americas Conferentie maakt Aruba op dit moment naam in zowel Europa als Zuid-Amerika als groen en innovatief eiland. Onderzoek van Ernst & Young heeft uitgewezen dat in de snelgroeiende economieën van Zuid-Amerika er ontzettend veel belangstelling is voor duurzame oplossingen voor productieprocessen met name in de land- en mijnbouw, bij de bouw van wegen, zee- en luchthavens en bij de uitbouw van de toeristische sector.

Aruba wil als onderdeel van de nieuwe economische pijler de 'showcase voor duurzaamheid' worden in de regio. In samenwerking met Nederland heeft de AVP-regering plannen ontwikkeld om Aruba internationaal te positioneren als 'Green Gateway', een toegangspoort naar Zuid-Amerika, gebaseerd op duurzame technologie en kennis.

2.10 Aruba staat er weer goed voor

Aruba staat op de rails en is onderweg naar een hoger welvaarts- en welzijnsniveau op middellange termijn. Een sterke toeristische sector die tijdens de huidige wereldwijde economische crisis opnieuw

zijn kracht heeft bewezen, gekoppeld aan nieuwe economische activiteiten die gericht zijn op Zuid-Amerika en verdere investeringen in de Arubaanse economie zorgen in de komende jaren voor nieuwe welvaart. De AVP wil daarom het beleid zoals het kabinet dat in de afgelopen regeringsperiode heeft gevoerd onverminderd continueren. Een beleid dat gekenmerkt wordt door verstandige, duurzame economische ontwikkeling (Smart Growth) en een degelijk financieel overheidsbeleid.

Aruba staat er goed voor

- Economische groei van 3,5% in 2013, CBA voorziet 4,5% groei in 2014
- Begrotingstekort sterk dalend
- Product Aruba vernieuwd, veel nieuwe projecten zijn nog in voorbereiding
- Balanced budget in 2016
- Voor het eerst in de geschiedenis uitzicht op verlaging van de schuld
- Aruba speelt een belangrijke rol in het Koninkrijk, de relatie met Nederland is uitstekend
- Buitenlandse bedrijven investeren weer in Aruba

2.11 De belangrijkste resultaten van 4 jaar AVP

1. Controleren van de crisis en het terugbrengen van het vertrouwen
  - 1.1 BBO verlaging
  - 1.2 Reparatietoeslag
  - 1.3 Onderstand verhoogd
  - 1.4 Verhogen minimumloon
  - 1.5 Het terugbrengen van KLM, Carnival Cruise Lines, American Airlines en het heropenen van Valero
  - 1.6 Het herstellen van de goede relaties binnen het Koninkrijk en het creëren van een nieuw perspectief voor het Koninkrijk – meerwaarde voor ieder lid
  - 1.7 Intensieve zoektocht naar mogelijke overname kandidaten voor Valero Aruba. Dit had als afgeleid resultaat dat de raffinaderij veel langer open gebleven is en 600 mensen aan het werk bleven.
2. **Verduurzamen van de openbare financiën**
  - 2.1 Het terugbrengen van het begrotingstekort van de overheid met 30%
  - 2.2 Het herstructureren van sociale zekerheid
    - 2.2.1 Creëren van platform voor veranderingen door de instelling van de Sociale Dialoog
    - 2.2.2 De hervorming van het pensioenstelsel voor gezagsdragers
    - 2.2.3 De hervorming van het pensioenstelsel voor ambtenaren
    - 2.2.4 De invoering van een Algemene Pensioen Wet
    - 2.2.5 De hervorming van de AOV
    - 2.2.6 Het onder controle brengen van de AZV
    - 2.2.7 Aftoppen van de hypotheekaf trek
    - 2.2.8 Invoeren fiscale stimuleringsmaatregelen zoals speciale zone, moderniseren vrije zone en omvorming van het IPC regime
    - 2.2.9 Invoeren expat-regeling

- 2.2.10 Bilateraal overleg met Nederland inzake een nieuwe Belastingregeling Koninkrijk afgerond
- 2.2.11 Nederland bewogen deel te nemen in de herfinanciering van onze buitenlandse schuld tegen gunstige rente
- 2.2.12 De rating van het Land Aruba gehandhaafd in uiterst moeilijke tijden terwijl grote landen als de USA, Frankrijk, Spanje, Portugal, Italië, Portugal werden downgraded
- 2.2.13 Inhalen achterstanden in Financiële Jaarverslagen Land Aruba
- 2.2.14 Succesvol verkrijgen van buitenlandse leningen.

3. Investeren in het product Aruba en tevens stimuleren van de economie

- 3.1 Grootscheeps stadsvernieuwings en wijkverbeteringsprogramma met o.a.:
  - 3.1.1 Restauratie en uitbreiding van het gerechtsgebouw
  - 3.1.2 Volledige renovatie van de Caya Grandi en de aanleg van een stadstram in Oranjestad
  - 3.1.3 Renovatie binnenstad San Nicolas
  - 3.1.4 Aanleg van het Lineair Park
  - 3.1.5 Bouw van nieuw bestuurskantoor en renovatie oud bestuurskantoor
  - 3.1.6 Restauratie van watertorens in Oranjestad en San Nicolas
  - 3.1.7 Bouw Dr. Edward Cheung Center of Innovation
  - 3.1.8 Herstel van groot aantal scholen
  - 3.1.9 Aanleg van groot aantal rotondes (vliegveld, Banco di Caribe etc)
  - 3.1.10 Herstel van groot aantal wijken: Madiki, Juana Morto, buurten van San Nicolas
  - 3.1.11 Aanleggen van verlichting bij sportvelden
  - 3.1.12 Aanleggen van wegen

4. Groei van het toerisme

- 4.1 Groei van het stay-over toerisme met 11%
- 4.2 Hogere opbrengst per toerist
- 4.3 Enorme toename cruisetourisme
- 4.4 Verhogen van de opbrengst per kamer met 24%
- 4.5 Groei in latijns Amerikaanse markten
- 4.6 Tourism promotion levy
- 4.7 Stijging gemiddelde kamerprijs met 13%
- 4.8 Toename bezettingsgraad met 9%
- 4.9 ATA verzelfstandigd
- 4.10 Creëren reservefonds voor tijden van crisis
- 4.11 Tourism enhancement fund voor projecten ter verbetering van veiligheid, hygiëne, cultureel erfgoed, infrastructuur en voorlichting
- 4.12 Airlift verbetering
- 4.13 Linear Park, Corridor Paradera

5. Verduurzamen van de gezondheid van de bevolking

- 5.1 Preventie: actieve aanpak van obesitas
- 5.2 Organisatie van de Pan American Conference in Obesitas (PACO)
- 5.3 Start uitbreiding en renovatie Hospitaal Dr. H. Oduber

6. Groene energieagenda

- 6.1 Verlagen van de 'Cost of Living'
  - 6.1.1 Het structureel verlagen van de tarieven voor elektriciteit en water
  - 6.1.2 Opzetten van LNG-project voor WEB
- 6.2 Opening Windmolenpark Vader Piet
- 6.3 Grondlegging voor het bouwen van een tweede windpark
- 6.4 Opening Solar Parking luchthaven
- 6.5 Smart Community

7. Basis gelegd voor nieuwe economische activiteit

- 7.1 TNO opent kantoor op Aruba
- 7.2 Het ontwikkelen en organiseren van de Green Aruba Conferenties
- 7.3 Ontwikkelen en organiseren van de Europe Meets the Americas Conferentie in samenwerking met Nederland
- 7.4 Ontwikkeling van een nieuwe economische pijler: de Green Gateway van en naar Latijns- Amerika.

8. Bestuurlijke ontwikkeling

- 8.1 Overheid dichterbij de burgers gebracht:
  - 8.1.1 Sociale Dialoog
  - 8.1.2 Town-Hall meetings
- 8.2 Verantwoording en financiële verslaglegging aanzienlijk verbeterd
- 8.3 WODC-onderzoek
- 8.4 TIOS task force

9. Onderwijs

- 9.1 Opknappen van groot aantal scholen, onder meer Maria Mavo College, La Salle College, Dominicus College, Abraham de Veerschool, Colegio Cristo Rey, John Wesley College, Mon Plaisir Lagere School, Juliana Mavo, Washington lagere school.
- 9.2 Start bouw nieuwe Havo VWO in Noord
- 9.3 Onderzoeks- en opleidingsfaciliteit voor zonne-energie voor EPI
- 9.4 Verbetering van de examenresultaten in het voortgezet onderwijs door extra aandacht op individuele basis voor studenten.
- 9.5 Stimuleren van weer eigendom nemen door belangrijkste actoren (departement van Onderwijs, Inspectie Onderwijs, Schoolbesturen) van het onderwijs
- 9.6 Verhogen van de motivatie van leerkrachten
- 9.7 Verbetering van de aansluiting tussen de verschillende onderwijstypen
- 9.8 Doorvoeren van project 'School Multilingual'
- 9.9 Inrichting van het Multidisciplinair Centrum (MDC) voor psychologische, didactische en optische ondersteuning en begeleiding in het kleuter- en basisonderwijs
- 9.10 Toegang tot het onderwijs door project 'Middag Mavo' en 'Havo Lang Traject'
- 9.11 Invoering van de Sociale Vorming voor jongeren

10. Veiligheid & Justitie

- 10.1 Versterking van de interne organisatie van de gehele justitieketen
- 10.2 Samenstellen integraal jeugdbeleid
- 10.3 Nieuw wetboek van strafrecht geïntroduceerd
- 10.4 Hervorming van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie
- 10.5 Personele tekorten bij het Openbaar Ministerie opgelost
- 10.6 Inhoudelijke aanpassingen KIA doorgevoerd
- 10.7 Gedetineerdzorg verbeterd door resocialisatie centraal te stellen
- 10.8 Preventief fouilleren als middel in de strijd tegen drugshandel geïntroduceerd
- 10.9 Procedure vergunningsverlening van wapens aangescherpt

11. Sociale Zaken

- 11.1 Wet kwaliteit voorschoolse kinderopvang
- 11.2 Herziening van de bijstandswet
- 11.3 Invoering pensioen werknemers SABA
- 11.4 Invoering 24 uren zorg gehandicapten
- 11.5 Verhoging bijstand/schoolkindtoelage
- 11.6 Verhoging gehandicaptenuitkering Afl. 100
- 11.7 Renovatie Imeldahof

- 11.8 Conferentie voorkoming kindermishandeling
  - 11.9 Internationale dag Rechten van het Kind
  - 11.9 Onderzoek UNICEF naar de situatie van kinderen op Aruba
  - 11.10 Oprichting platform dementie
  - 11.11 Uitvoering aanbeveling verdrag ter bescherming van het ind
  - 11.12 Programma tienermoeders
  - 11.13 Programma Stevig Ouderschap
  - 11.14 Programma Welterusten, slaap zacht
  - 11.15 Renovatie Maris Stella, bouw aanleunwoningen en uitbouw Centro di Cuido
  - 11.16 Rechtspositie personeel SVGA
  - 11.17 Oprichting CEDEHM (bureau vrouwenzaken)
  - 11.18 Viering internationale Dag van de Vrouw
  - 11.19 Weekendopenstelling Imeldahof
  - 11.20 Selfesteem survey
  - 11.21 Alpha Hulp (bejaarden)
  - 11.22 Mi Ruman Grandi
  - 11.23 Financiële ondersteuning en uitbreiding personeel NGO's
  - 11.24 Opvoedingsondersteuning preventie-team
  - 11.25 SoZA
- 12. Transport**
- 12.1 Versterking van de maritieme administratie door het twinningproject in samenwerking met het Nederlandse ministerie van Infrastructuur en Milieu
  - 12.2 Aanschaf van 15 grote en 16 kleine bussen
  - 12.3 Sociale woonwijken in routeschema van bussen opgenomen
  - 12.4 Verscherping toezicht op de naleving van wet- en regelgeving vergunninghouders (taxi) en tekenen van een protocol met taxicentrales
  - 12.5 Ontwikkeling masterplan 'Verbetering van het openbaar personenvervoer'
- 13. Arbeid**
- 13.1 Oprichten DPL
  - 13.2 Invoering landsverordening bestuurlijke handhaving arbeidswetgeving
  - 13.3 Invoering landsverordening op het ter beschikking stellen van arbeidskrachten
- 14. Cultuur**
- 14.1 Seminar Happy Community over duurzame relaties in onze gemeenschap en participatie van burgers
  - 14.2 Cultuur educatie
  - 14.3 Expedicion Rescate
  - 14.4 Steun aan diverse cultuurfestivals:
  - 14.5 Carubean Festival
  - 14.6 Filmfestival
  - 14.7 Aruba Jazz Festival
  - 14.8 Soul Beach Festival
  - 14.9 Pianofestival
  - 14.10 Samenwerkingsprotocol tussen Aruba, Bonaire en Curaçao op het gebeid van cultuur
  - 14.11 "Gang di Arte" of "Kunstbende" samenwerking binnen het Koninkrijk
  - 14.11 Introductie van de uil als nationaal symbool
  - 14.13 2013 jaar van het Papiamentu
  - 14.14 Diverse culturele exposities in Nederland, Washington en Dutch Caribbean
  - 14.15 Introductie van een cultuurprijs "Padu Lampe" die tweejaarlijks zal worden uitgereikt
  - 14.16 Renovatie van het Betico Croes plein, dak en podium, kleedkamers etc.
  - 14.17 Publiceren van 6 boeken in het kader van 25 jaar Status Aparte
  - 14.18 Reorganisatie van het nationale park Arikok, project Junior Park Rangers
  - 14.19 Reactiveren en intensiveren samenwerking met UNESCO
  - 14.20 Plaatsen van sommige delen van Aruba op de Werelderfgoedlijst
  - 14.21 Viering van de Dag van de Vrede
  - 14.22 Projecten ter bevordering van lezen op de basisschool
  - 14.23 Opening museum te San Nicolas
  - 14.24 Renovatie Cas di Cultura
  - 14.25 Introductie van een keurmerk voor artiesten
  - 14.26 Introductie Bon Bini festival Nieuw
  - 14.27 Reorganisatie van FDEC
  - 14.28 Organiseren van festiviteiten op bijzondere dagen zoals Dera gay.
  - 14.29 Gedurende de grote vakantie de kunst in de wijken brengen d.m.v. een bus
  - 14.30 Restauratie Fort Zoutman
  - 14.31 Identificeren van 23 monumenten op het eiland en publicatie officiële monumentengids Aruba en monumentenroute
  - 14.32 Ontwikkelen speciaal lespakket voor school ter behoud van het natuurschoon op Aruba
  - 14.33 Samenwerking Rietveld academie

III. ....Ainda Falta

3.1 Vertrouwen in 2013-2017

In de periode 2009 – 2013 is goed werk geleverd door het kabinet Mike Eman I. De vooruitzichten zijn gunstig maar de AVP is zich er terdege van bewust dat ons nog een groot aantal uitdagingen wachten. Op basis van het rotsvaste vertrouwen in eigen kunnen zet de AVP voor de periode 2013-2017 in op verantwoorde economische groei. Daarbij maakt de partij weloverwogen de keuze voor duurzaamheid en kwaliteit. Door in te zetten op duurzaam kwaliteitstoerisme en de ontwikkeling van een nieuwe economische pijler op basis van groene technologie wil de AVP de economie van Aruba op een verstandige, gecontroleerde manier laten groeien waarbij uiteindelijk volledige werkgelegenheid wordt gerealiseerd. De hoekstenen van het door de AVP voorgestelde overheidsbeleid voor de regeerperiode 2013-2017 zijn:

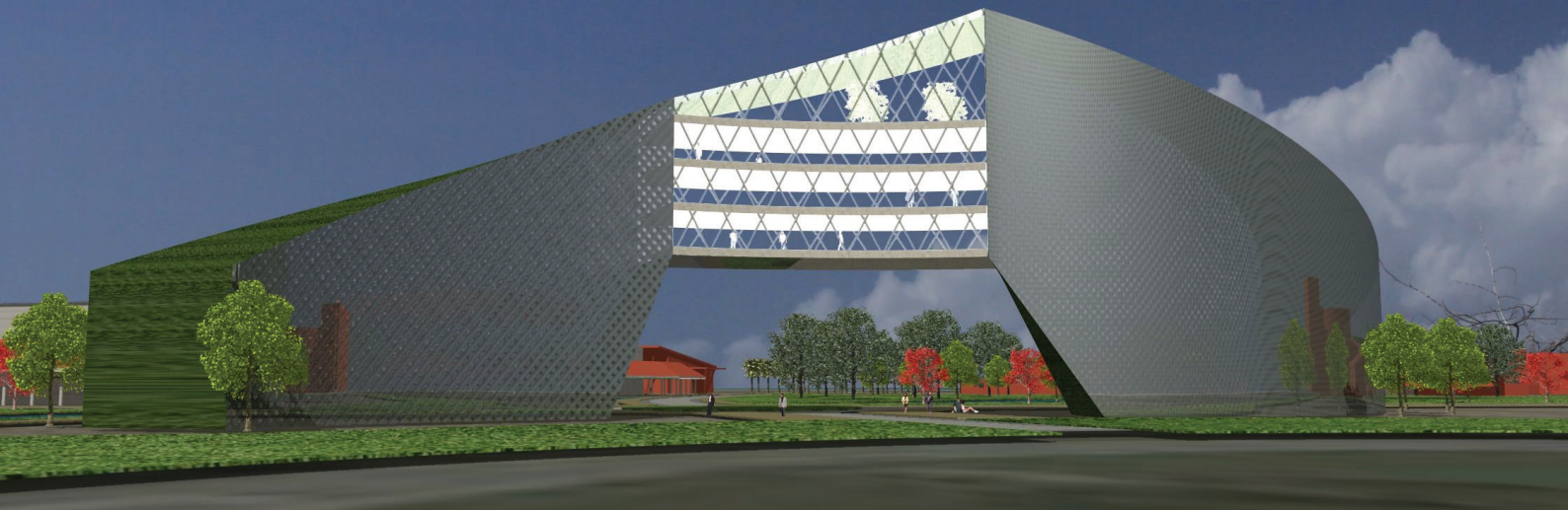
- Verstandig en duurzaam omgaan met de toekomst van Aruba
- Tweede fase van de stadsvernieuwing en wijkverbetering in het kader van het Bo Aruba programma
- Kwalitatieve groei van het toerisme
- Verbreding en diversificatie van de economie
- Creëren van drie economische zones: Special Zone San Nicolas, Free Zone Barcadera, Green Zone Eagle
- Verduurzamen van de energievoorziening, openbare financiën en sociale zekerheid
- Maken van een efficiëncyslag binnen het overheidsapparaat
- Bevorderen van welzijn op Aruba door verduurzamen van volksgezondheid, onderwijs, huisvesting, cultuurbeheer en milieu
- Verhogen van de veiligheid
- Stimuleren van het midden- en kleinbedrijf

3.2 Doorgaan met investeren in Aruba

In de komende vier jaar wordt de tweede fase van het investeringsprogramma Bo Aruba uitgevoerd. Daarmee worden onder meer de verkeersproblemen in en rond Oranjestad opgelost (ringweg en parkeergarages). Er wordt een publieke ruimte ontwikkeld in het gebied van de huidige containerhaven. De haven zelf wordt verplaatst naar Barcadera. De nieuwe verbinding met San Nicolas (green corridor) stimuleert nieuwe economische activiteiten in San Nicolas (Speciale Zone). Bij Eagle wordt een Green Zone ingericht, met centraal het hypermoderne Green Aruba-gebouw dat voorzien wordt van innovatieve technologische snufjes. De Green Zone versterkt de ontwikkeling

Af te ronden grote projecten 2013-2017

- Het Linear Park
- Green Corridor, 4-baansweg naar San Nicolas
- Ringweg rondom Oranjestad en parkeergarages in Oranjestad
- Uitbreiding van Dr. H. Oduber Hospitaal
- Verhuizing containerhaven naar Barcadera
- Ontwikkeling terrein waar nu containerhaven is
- Ontwikkeling vrije zone te Barcadera
- Ontwikkeling speciale zone te San Nicolas
- Ontwikkeling groene zone te Eagle
- TNO Smart Community Kibaima
- Renovatie J.F. Kennedy school, oud Belastingkantoor, oud DOW-gebouw
- Carnaval Museum San Nicolas
- Bouw Green Aruba-gebouw in de Green Zone
- Hotel San Nicolas
- Ontwikkeling gebied rond Lagoen Oranjestad
- Windmolenpark II.
- Sea Water Airconditioning project
- Waste-to-Energy Project Selimar
- Welcome Plaza cruiseterminal
- Multi Functionele Accommodaties St. Cruz, Paradera, Savaneta, San Nicolas
- Alle wijken op Aruba krijgen een upgrading

van de Green Gateway, de nieuwe economische pijler. Om enerzijds het woongenot van burgers te verduurzamen en anderzijds de economie te stimuleren maakt de AVP de komende vier jaar 4.000 percelen vrij voor huizenbouw.

3.3 Bevorderen van duurzame economische groei

3.3.1 Verder uitbouwen van het kwaliteitstoerisme

Het toerisme is en blijft de belangrijkste motor van de Arubaanse economie. Aruba heeft een unieke positie op de wereldmarkt veroverd. Doelstelling is om deze positie te versterken. De AVP blijft zich in de komende periode richten op het vervolmaken van de omslag naar kwaliteitstoerisme. Het effect van deze keuze is dat bij een beperkte capaciteit aan kamers en een hogere vraag de opbrengst per kamer verder toeneemt hetgeen de afgelopen periode al succesvol in de praktijk is gebracht. De omslag naar kwaliteit stelt eisen aan de hotels maar ook aan de het product Aruba in het geheel. De investeringen in met name de binnenstad van Oranjestad en San Nicolas zijn dus ook vanuit toeristisch-economisch oogpunt van eminent belang.

Noord-Amerika en Europa zijn traditioneel sterke markten voor Aruba. De AVP staat op het standpunt dat in de komende periode ook Zuid-Amerikaanse groeiemarkten zoals Brazilië, Venezuela, Chili, Colombia en Panama hoog op de agenda dienen te staan. Deze markten zijn relatief dichtbij en de bestedingen van Zuid-Amerikanen zijn hoger dan van de Europeanen en de Noord-Amerikanen.

De kennis en ervaring die Aruba op het gebied van toerisme heeft opgebouwd kunnen ook buiten Aruba ten nutte worden gemaakt door deze know-

aan te bieden aan landen in Zuid-Amerika waarvan de toeristische sector minder ver is ontwikkeld. Dit sluit aan bij de visie van de AVP om Aruba ook als een kennishub te laten functioneren.

De voornaamste doelstellingen van het in de periode 2013-2017 te voeren toerismebeleid:

- Versterken van het toerisme als belangrijkste economische activiteit, met het accent op duurzaamheid en kwaliteit.
- Waarborgen dat de economische voordelen van het toerisme niet beperkt blijven tot de hotelsector maar ten goede komen aan de gehele gemeenschap en alle bedrijfssectoren.
- Verbeteren van de dienstverlening in de toeristische sector door middel van een holistische benadering tussen de beroepsbevolking - onderwijsinstellingen - werkgevers in de horeca.
- Werken aan een hoog niveau van service en bewustzijn op het eiland.
- Zachte sectoren zoals landbouw, kunst en cultuur, dienen een meer prominente rol en plaats te krijgen in het toeristische port folio.
- Meer aandacht voor het creëren van samenhang tussen innovatie en productontwikkeling door middel van o.a. het bevorderen van onderzoek.
- San Nicolas wordt verder ontwikkeld tot een 'Cultural Heritage Center' met bijzondere aandacht voor het behoud van de Caribische cultuur en participatie van de lokale bevolking.
- Implementatie van de projecten in het kader van het programma 'Kwaliteitsverbetering stranden en kustgebieden'.
- Het beleid met betrekking tot moratorium op grote hotels blijft gehandhaafd en wettelijk verankerd, terwijl er uitzonderingen worden gecreëerd voor boutique hotels en andere niches te San Nicolas en in het

centrum van Oranjestad die in het duurzame ontwikkelingsdoel van de AVP passen.

- De marketing richt zich op bezoekers met een relatief hoge koopkracht. Niches moeten, in lijn met internationale trends, gediversifieerd en verfrist worden met nieuwe potentiële segmenten op het gebied van bijvoorbeeld sport, cultuur, welzijn, eco en jongere generaties, naast de traditionele niches zoals de lucratieve MICE (Meetings Incentives Conventions Exhibition) .
- Een kwalitatieve en kwantitatieve verhoging van het aantal cruisetoeeristen, met name gedurende het laagseizoen, staat centraal in het beleid. Het vanaf eind 2009 gevoerde beleid wordt op hoofdlijnen in de periode 2013-2017 voortgezet en waar nodig geïntensiveerd.
- De tekenen wijzen erop dat de prestaties van het cruisetoeerbeleid verder verbeteren door de revitalisering van het centrum van Oranjestad. De 'shopping experience' verbetert aanzienlijk. Ook het Lineair Park en de tram moedigen cruisetoeeristen aan meer tijd en geld te besteden in en rond het centrum van Oranjestad.
- Op het gebied van luchtvaart wordt in de periode 2013-2017 aanzienlijk geïnvesteerd in uitbreiding van de luchthaven en omgeving met als uiteindelijk doel de luchthaven klantvriendelijker te maken. Hiernaast zal ernaar gewerkt worden om Aruba te ontwikkelen in een hub en/of gateway voor en naar Noord , Zuid en

3.3.2 1.800 nieuwe hoogwaardige banen in de nieuwe economische pijler

In 2011 is in een bi-laterale samenwerkingsovereenkomst met Nederland afgesproken om samen een 'Green Gateway' op te zetten tussen Europa en Zuid-Amerika om zo de basis te leggen voor een nieuwe economische pijler. Een AVP-regering zal deze pijler in de periode 2013 tot 2017 uitbouwen hetgeen bij een consistente uitvoering in 2020 circa 1.800 hoogwaardige nieuwe banen moet opleveren.

Het door het kabinet Mike Eman I aan Ernst & Young opgedragen Strategisch Onderzoek naar de mogelijke positionering van Aruba in Zuid-Amerika heeft bevestigd dat er grote vraag is naar 'duurzame oplossingen voor landbouw, mijnbouw, infrastructuur zoals lucht- en zeehavens en watermanagement, logistiek en toerisme.

Derhalve dienen in de visie van de AVP de volgende zaken verder uitgewerkt te worden:

- a. Nader invullen van de rol van de Aruba Investment Agency (ARINA) met ondersteuning van het Nederlands Centrum voor Handelsbevordering.
- b. Aanhalen van de banden met de Koninkrijksambassades in de verschillende landen in Zuid-Amerika.
- c. Afsluiten van uitwisselingsverdragen met zo veel mogelijk landen en daar waar mogelijk belastingverdragen aangaan met mogelijke

De vrije zone te Barcadera

Op dit moment is de vrije zone gevestigd in het havengebied in Oranjestad. In het kader van het Bo Aruba programma zullen de traditionele vrije zone en de containerhaven gezamenlijk worden overgeplaatst naar Barcadera. Direct grenzend aan het havengebied is een zone gereserveerd voor vestiging van handels- en industriebedrijven. Zij kunnen daar onder meer genieten van het voor de vrije zone ontwikkelde belastingregime.

Ad 2. De speciale zone te San Nicolas

Om de economische activiteiten in en rond San Nicolas te stimuleren heeft de regering reeds begunstigend beleid, vooruitlopend op de behandeling van de wetsvoorstellen in de Staten, afgekondigd. Het is de bedoeling om arbeidsintensieve bedrijven zoals bijvoorbeeld detailhandel te stimuleren om tegen gunstige voorwaarden een vestiging in de speciale zone te San Nicolas te openen van waar deze de lokale markt kunnen bestrijken.

Ad 3. De groene zone te Eagle

Het is de bedoeling dat zich op Aruba bedrijven vestigen die het eiland als springplank naar of de Europese Unie of Zuid-Amerika gaan gebruiken. Dat zullen met name bedrijven zijn die zich bezighouden met duurzame energie en andere ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Om bedrijven te accommoderen die zich op Aruba willen vestigen in het kader van de Green Gateway wordt een terrein gereserveerd bij Eagle alwaar een hightech bedrijven park ontwikkeld wordt.

Midden-Amerika en het Caribische gebied.

- handelspartners.
- d. Opbouwen van een netwerk door de vertegenwoordiging en de Europese Unie

- (Den Haag/Brussel), Verenigde Staten (Miami) en Zuid-Amerika (lijn San José – Panama – Medellín – Bogota – Manaus – Belem – Recife)
- e. Opbouwen van een zakelijk geautomatiseerd informatienetwerk voor Europa en Zuid-Amerika met ondersteuning van het Nederlands Centrum voor Handelsbevordering.
  - f. Opbouwen van vertegenwoordiging door ARINA van groepen Europese bedrijven richting Zuid-Amerika en van groepen Zuid-Amerikaanse bedrijven richting Europa
  - g. Verder uitbouwen van het ‘one-stop-shop’ concept om buitenlandse investeerders optimaal te kunnen begeleiden.
  - h. Opzet en uitbouw van de Green Zone

In de ontwikkeling van de Green Gateway gaat de Green Zone in het gebied bij de rotonde van Eagle een belangrijke rol spelen. Rondom het te bouwen hypermoderne, energiepositieve en met koud zeewater gekoelde Green Aruba-gebouw waarin meer dan 50 green high techbedrijven gehuisvest kunnen worden, kunnen zich onderzoekslaboratoria en regionale hoofdkantoren vestigen in een exotisch landschap.

3.3.3 ‘3- zones beleid’

Om de groei van een nieuwe economische pijler in de periode 2013–2017 te faciliteren en de welvaart te bevorderen door het creëren van 1.800 nieuwe banen staat de AVP een ‘drie-zones’ beleid voor ogen. Door de instelling van drie gebieden die door hun fysieke ligging in combinatie met een pakket aan specifieke stimuleringsregelingen gescheiden zijn wil de partij zowel lokale als internationale ondernemers aantrekken.

3.3.4 Pre-clearance

In het kader van het Gateway-concept is het ontwikkelen van een ‘pre-clearance faciliteit voor de Europese Unie voor personen en goederen’ op de luchthaven, zoals die al bestaat voor vluchten naar de Verenigde Staten, van groot belang. Momenteel werkt de regering in samenwerking met de Nederlandse regering, Schiphol en KLM het plan verder uit. Het project moet in 2014 als een pilotproject van start gaan.

3.3.5 Ontwikkelen van een kennishub

In de afgelopen jaren is de vraag naar hoogwaardige kennis en opleidingen sterk toegenomen op vrijwel alle Latijns-Amerikaanse markten. De AVP wil hier op inspelen om in samenwerking met de Universiteit van Aruba een aantal specifieke opleidingsinstituten aan te trekken c.q. de oprichting daarvan te faciliteren. Het kabinet Mike Eman initieerde reeds de oprichting van een Center of Excellence in Tourism in samenwerking met het Marriott-concern, de

Haagse Hogeschool en de Universiteit van Aruba. Dit center moet enerzijds hotelmanagers uit met name Zuid-Amerika en de Caribische regio opleiden en anderzijds adviesdiensten gaan leveren aan overheden en toerismebedrijven.

Er is eveneens een grote vraag naar opleidingen op het gebied van techniek, weg- en waterbouw, haven- en luchthavenmanagement. De AVP stelt voor om in samenwerking met de Universiteit van Aruba en geselecteerde instituten uit Europa (waaronder TNO) en Zuid-Amerika een Technical Institute For Higher Learning op te zetten.

3.3.6 Vliegtuigregistratie uitbouwen

Het streven is om het aantal geregistreerde vliegtuigen in de komende jaren te verdubbelen om zodoende meer inkomsten te genereren. Hiervoor zal een Cost Recovery Methodology (CRM) worden ingevoerd om de kosten in verband met de verleende diensten van vliegtuigregistratie te kunnen dekken.

3.3.7 Stimuleren van de primaire sector

Door middel van voorwaardenscheppend beleid zal de primaire sector zodanig worden gestimuleerd dat het op den duur kan uitgroeien tot een belangrijke economische sector die niet alleen bijdraagt aan importvervanging maar ook export georiënteerd is. Bedrijven in deze sector kunnen, onder omstandigheden, gebruik maken van de faciliteiten van de economische zones zodat de hoge productiekosten gemitigeerd worden. Toepassing van innovatieve, efficiënte en milieuvriendelijke technieken in de agrarische sector zoals “permaculture”, “seawater greenhouse” en “hydroponics” zullen eveneens worden gestimuleerd.

3.3.8 Stimuleren van lokale investeringen en het midden- en kleinbedrijf

Het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) op Aruba is een belangrijke steunpilaar van de lokale economie. De afgelopen jaren heeft deze sector onder druk gestaan. Op plaatsen waar het MKB aansluiting heeft gevonden bij het investeringsprogramma van de overheid zoals in de Caya Grandi zijn de resultaten positief. De AVP heeft als een van haar belangrijkste prioriteiten voor de komende vier jaar om het MKB nadrukkelijk te betrekken bij projecten. De verdere groei van het cruisetourisme en de renovatie van het centrum van Oranjestad openen mogelijkheden voor lokale (ook startende) ondernemers. De aanleg van een rondweg rond Oranjestad genereert waardevolle commerciële locaties voor bedrijven. De inrichting van speciale economische zones en het openbreken van Latijns-Amerikaanse markten zijn ook bijzonder

interessant voor Arubaanse ondernemers. Als extra stimulans voor het MKB zal de AVP regering de komende jaren veel vaker projecten via openbare aanbestedingen gunnen. Daarnaast zal een nieuwe AVP-regering haar beleid continueren om het MKB te ondersteunen door middel van diverse programma's zoals Empresario Prepara en Microfinanciering. Voor het MKB blijkt het moeilijk om goed geschoold personeel te vinden. Daarom zal het MKB ook bij het verkrijgen van vergunningen een efficiëntere betere behandeling krijgen. De AVP is van mening dat de overheid alles in het werk moet stellen om het MKB aansluiting te laten vinden bij de economische groei die voor de komende jaren wordt voorzien.

In dat verband krijgen ook de financieringsmogelijkheden voor lokale bedrijven extra aandacht van de regering. De AVP steunt het standpunt van de Centrale Bank dat de rente op de lokale markt in ieder geval op hetzelfde niveau als elders in de regio moet zijn. In de afgelopen vier jaar is over dit onderwerp reeds uitvoerig gesproken met de lokale banken. De AVP is er zich van bewust dat aantrekkelijke financiering voor lokale ondernemers van wezenlijk belang is om de beoogde duurzame economische groei te realiseren. De AVP zal diverse initiatieven ontplooiën om de beschikbaarheid van adequate financiering te bevorderen.

3.4 Het bevorderen van welzijn

3.4.1 Omzetten van welvaart in welzijn

De AVP maakt een bewuste keuze voor duurzame economische groei die uiteindelijk moet leiden tot duurzaam welzijn voor alle burgers. De overheid dient enerzijds de voorwaarden te scheppen waarbinnen het Arubaanse bedrijfsleven kan

groeien en anderzijds alle burgers een hoge kwaliteit van het leven ervaren. De overheid moet initiatieven ontwikkelen die tot verbetering kunnen leiden. In dat verband is een toename in welvaart gunstig aangezien dat de middelen genereert die de overheid nodig heeft om in het welzijn van haar burgers te kunnen investeren.

3.4.2 Veiligheid is topprioriteit

Voor het welzijn van de burgers is een gevoel van zekerheid en veiligheid essentieel. Bovendien is het voor bezoekers uit het buitenland belangrijk dat zij Aruba als veilig ervaren. Veiligheid is een topprioriteit van de AVP. Burgers moeten zich veilig kunnen voelen op straat, in wijken, in het uitgaansleven en in hun huis. Politie en justitie moeten daadkrachtig en gezaghebbend kunnen optreden tegen overlast, intimidatie, agressie, overvallen, inbraken en geweld. Kwetsbare groepen moeten op de overheid kunnen rekenen. Veiligheid is meer dan alleen rechtshandhaving. Veiligheid behelst de hele leefomgeving waaronder moet worden verstaan de fysieke infrastructuur zoals huisvesting, milieu, het waarborgen van bescherming en rust. Aan deze visie wordt de komende jaren nadrukkelijk gestalte gegeven. Daarbij zal de uitvoering van het akkoord d.d 13 augustus 2013 voortvloeiend uit de Sociale Dialoog over veiligheid de hoogste prioriteit hebben.

Het veiligheidsbeleid heeft twee dimensies. In de regeerperiode 2013-2017 wordt de nadruk gelegd op preventie en beheersing. Om de veiligheidssituatie duurzaam te verbeteren moet aan beide aspecten aandacht besteed worden. Preventie is essentieel om veiligheid te kunnen verduurzamen. Wanneer Justitie in actie moet komen na geweldsdelicten is dat goed beschouwd te laat. Niet alleen bij de strijd tegen drugs moet preventief worden opgetreden maar ook in andere

gevallen zoals illegaal wapenbezit. Daartoe zal het personeelsbestand van KPA op niveau gebracht moeten worden. De onderzoeksmethoden en technieken van de politie moeten worden verbeterd.

Door een goede onderlinge samenwerking kunnen bedrijfsleven, ouders, onderwijs, jeugdzorg en politie tijdig risicogedrag signaleren en zo criminele carrières voorkomen. Ook is het van belang dat er een optimale afstemming met andere overheidstaken zoals onderwijs, milieubescherming en volksgezondheid is. Een optimale veiligheid op lange termijn kan alleen bereikt worden als maatschappelijke problemen die aan crimineel gedrag ten grondslag liggen gezamenlijk worden aangepakt. Barrières die effectief optreden van politie en justitie in de weg staan moeten waar dat kan weggenomen worden. Burgers moeten meer betrokken worden bij het veiligheidsbeleid in wijken. De AVP is voorstander van een speciaal programma – Bo Seguridad - gericht op extra voorlichting en andere inspanningen die nodig zijn om de problemen in de buurten aan te pakken om zo op effectieve wijze de criminaliteit terug te dringen. De burgers worden meer betrokken in het handhaven van veiligheid en rust door de gerichte inzet van radio en tv, SMS, email, Facebook, buurtprogramma's etc.

Het ingezette meersporenbeleid voor het KIA zal in de komende periode zijn vruchten afwerpen. Naast bestraffing van gepleegde strafbare feiten moet ook de mogelijkheid worden geboden voor resocialisatie teneinde recidive te voorkomen. Tenslotte verdient de veiligheid op scholen speciale aandacht.

3.4.3 Onderwijs als basis voor duurzame ontwikkeling

Het onderwijs heeft een centrale rol in het streven

van Aruba naar een duurzame samenleving. Om deze belangrijke rol te kunnen vervullen moet het onderwijs in ieder geval de volgende kenmerken hebben:

- Uitgangspunt en doel van het onderwijs zijn de Arubaanse samenleving en burger. De karakteristieken van de Arubaanse samenleving zijn de belangrijkste uitgangspunten van het onderwijsbeleid. De persoonlijke eigenschappen van de Arubaan - zijn of haar ambitie, vriendelijkheid, kosmopolitische instelling en doorzettingskracht- worden als belangrijke bouwstenen van het onderwijs gebruikt. Het uiteindelijke doel van het onderwijs is het blijvende welzijn van de Arubaanse bevolking en samenleving te bevorderen. Dit doel levert de eisen voor de culturele, organisatorische en morele inrichting van het onderwijs.
- Mens en maatschappij leveren de kwaliteitseisen waaraan het onderwijs in zijn doelstellingen, zijn functioneren en zijn resultaten gemeten wordt. Tegelijkertijd vormt de realiteit van de omringende wereld met zijn innovaties, kansen en invloeden continu een belangrijk oriëntatiepunt voor de richting en inrichting van het onderwijs.
- Gelijke kansen voor allen op het beste onderwijs. Alle obstakels hiertoe in de vorm van onder meer taal, organisatie van het onderwijs of oneigenlijke selectie, worden weggenomen.
- Het beleid is gericht op het bieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs. De inrichting van het onderwijs is gefundeerd op zowel wetenschappelijke inzichten als op praktijkervaring. De nadruk van het leren ligt op het verwerven van kennis, vaardigheden, waarden en attitudes die de burger in staat stellen om de complexe problemen die zich nu en in de toekomst in het dagelijks leven kunnen

voordoen adequaat op te lossen.

- Goede aansluiting op het Nederlandse onderwijs.
- De grootste groep Arubaanse studenten wordt probleemloos toegelaten tot het hoger onderwijs in Nederland en volgt met succes hun studie.
- Het motiveren van leerkrachten.
- Werken in het onderwijs is plezierig en belonend. Naast goede werkomstandigheden en een goede organisatie van het onderwijs worden leerkrachten persoonlijk en als vakmensen continu gemotiveerd om te blijven vernieuwen en elke leerling maximaal te begeleiden.
- De afgelopen vier jaar is hard gewerkt aan het verbeteren van de fysieke conditie van de scholen. Dit proces wordt gecontinueerd en wordt in de komende regeringsperiode afgerond. Hiermee zal aan een van de belangrijke voorwaarden zijn voldaan om aan de nieuwe richting en inrichting van het onderwijs als basis voor duurzame ontwikkeling te werken. De grootste uitdaging die de AVP wil aangaan: de kwalitatieve vernieuwing van het onderwijs.

Investeren in het onderwijs betekent investeren in duurzame ontwikkeling van het Land. Daarom is onder andere het rapport van UNICEF meegenomen in het uitzetten van deze plannen. Zoals eerder vermeld zal met alle partners nauw worden samengewerkt om de benodigde vernieuwingen in het onderwijs waar te kunnen maken en de situatie waarin kinderen op Aruba opgroeien te verbeteren. Het kabinet Mike Eman heeft een goede fundering aangelegd en nu is het tijd om actie te ondernemen om het onderwijs integraal en structureel te verbeteren. Onze focus binnen het onderwijs wordt verschoven van één

dat niet goed aansluit bij de realiteit van het leven in onze gemeenschap naar één dat uitgaat van de realiteit waarin mensen leven, gebruik maakt van de interesses en eigenschappen van de mensen in onze multiculturele samenleving en dat wordt toegesneden op de ambities van de mensen. Het onderwijs van Aruba zal bewust gebruik maken van de Arubaanse vaardigheden zoals de multiculturaliteit, het wereldburgerschap, het over vele talenten beschikken en de buitengewone hartelijkheid/gastvrijheid. We gaan de focus verschuiven van aandacht voor en reproductie van vaak achterhaalde feiten uit het verleden naar het optimaal en verantwoord gebruikmaken van de mogelijkheden die de wetenschap, de technologie, de natuur, de wereld en de maatschappij ons bieden, ten behoeve van het welzijn van allen.

Belangrijke kenmerken van het nieuwe onderwijsbeleid dat wij nastreven zijn:

- Modern onderwijs dat ieder mens inspireert, verheft en completeert. Het onderwijsmodel moet dusdanig aangepast worden opdat de talenten van elke Arubaanse student op de beste manier kunnen worden ontwikkeld. Zo'n model bereidt de studenten op de beste manier voor op de toekomst, op het leven in de maatschappij en in een multiculturele wereld, divers en onderhevig aan snelle veranderingen. Een leven dat een multidisciplinaire en wereldwijze manier van denken vereist. Onderwijs dat een beroep doet op talenten en passie, inspireert en de talenten van de student tot ontplooiing brengt.
- Erkenning van het eergevoel en de authentieke capaciteit van ieder mens. Het onderwijssysteem, de vorming van leerkrachten en de onderwijsstrategieën moeten worden aangepast om de talenten van elke student

te erkennen en die, rekening houdend met eventuele beperkingen, optimaal te ontwikkelen.

- Onderwijs van internationaal erkende kwaliteit. Het kwaliteitsstelsel garandeert dat het onderwijs op Aruba te vergelijken is met het beste van de wereld. Iedereen die op Aruba onderwijs heeft genoten moet in staat zijn om professioneel en maatschappelijk te functioneren als elke andere persoon ter wereld het heeft gevolgd. In dit verband zal de aansluiting vervolgonderwijs in met name Nederland extra aandacht krijgen.
- Maatschappelijk relevant onderwijs. Onderwijs is het instrument bij uitstek waarmee een samenleving zichzelf blijvend kan vernieuwen en weerbaar kan maken. Het onderwijs zal deze belangrijke rol vervullen als het een hoge mate van relevantie bezit voor het individu, de economie, de arbeidsmarkt en de culturele en sociale ambities van de samenleving.
- Integraal Jeugd- en Jongerenbeleid. Opvoeding en onderwijs zijn niet de exclusieve verantwoordelijkheid van ouders of leerkrachten. Het gezegde 'It takes a village to raise a child' is volledig van toepassing. In volledige samenhang met het onderwijsbeleid gericht op kwalitatieve verbetering wordt een integraal jeugd- en jongerenbeleid gevoerd. Meer en betere samenwerking tussen het onderwijs en jeugdzorg, verlenging van de schooldag met extra-curriculaire activiteiten, zijn mogelijkheden die grondig worden onderzocht en daarna planmatig kunnen worden gerealiseerd. Preventie tegen de schending van de rechten van het kind krijgt prioriteit in zowel de jeugdzorg als het onderwijs. De "kinderombudsman" wordt geïntroduceerd.

Om het onderwijs in staat te stellen zijn belangrijke rol waar te maken zal het beleid de komende jaren

erop gericht zijn om kwalitatieve verbeteringen te bewerkstelligen in de organisatie, de inhoud en het leerproces tussen leerkrachten en leerlingen. Dit moet uiteindelijk leiden tot een significante verbetering in het persoonlijk en maatschappelijk rendement van het onderwijs. Dit is de essentie van het onderwijsbeleid waar de AVP voor staat.

Speerpunten onderwijs 2013-2017

- Structureel overleg tussen alle spelers in het onderwijs en de jeugdzorg, onder wie leerlingen, ouders, leerkrachten, schoolbesturen en jeugdleiders om samenhang en resultaat van het beleid te maximaliseren.
- Het uitvoeren van het Nationaal Onderwijs Plan voor verbetering van richting, inrichting en rendement van het onderwijs.
- Het opstellen en ten uitvoer brengen van een integraal taalbeleid.
- Het speciaal onderwijs vernieuwen en waar mogelijk verruimen.
- De bouw van de nieuwe HAVO/WVO in Noord.
- Het opzetten van een Onderwijsgebouwen Plan met het doel ervoor te zorgen dat capaciteitsproblemen voorkomen worden en gebouwen steeds in goede staat verkeren.
- Het opzetten van een nieuw systeem voor kwaliteitsbewaking en rendementscontrole voor het gehele onderwijs.
- Het opstellen van een systeem van leerkrachtzorg voor alle sectoren van het onderwijs.
- Het invoeren van de Nieuwe Rechtspositieregeling voor leerkrachten en werknemers in het onderwijs.
- Integraal Jeugd- en Jongerenbeleid met actieve participatie van ouders, leerkrachten en andere relevante personen en instanties.
- De Persoonlijke en Maatschappelijke Vorming

- van leerlingen reeds in het basisonderwijs aanvangen. Actief burgerschap wordt bevorderd.
- Aruba ontwikkelen tot kenniscentrum als onderdeel van de Green Gateway, door samenwerking met internationale onderwijs- en opleidingsorganisaties. De Universiteit van Aruba moet volledig deelnemen aan dit proces.
- Het project "Gezonde School" uitbreiden en na evaluatie invoeren op alle scholen.
- Het project "Groene School" uitbreiden.
- Een integrale veiligheidsplan voor alle scholen opzetten en uitvoeren.
- De kwaliteit van de zorg in en toegankelijkheid tot de voorschoolse Opvang verbeteren.
- De Naschoolse opvang verder uitbouwen om dit voor alle leerlingen tot 16 jaar beschikbaar te maken.
- Erkenning van Arubaanse diploma's binnen het Koninkrijk regelen en de erkenning van buitenlandse diploma's vernieuwen.
- De financiering van het gehele onderwijs evalueren en vernieuwen.
- Modernisering van het volwassenen onderwijs

3.4.4 Verduurzaming van de volksgezondheid

Ter verduurzaming van de algehele gezondheid van de burgers op Aruba is het in de visie van de AVP noodzakelijk dat wij ons leven bewuster en actiever inrichten. In de afgelopen periode is de regering er in geslaagd om Aruba in beweging te brengen. Dit beleid zal doorgezet worden. In de periode 2013–2017 is het daarom onverminderd belangrijk om obesitas (zwaarlijvigheid) aan te pakken. Het centrale doel in de AVP-aanpak van de volksgezondheid was en is derhalve om de ziektelast en sterfte in Aruba als gevolg van de obesitasepidemie en andere non-communicable diseases (NCD's) als hart- en vaatziekten, diabetes, kanker, longziekten en depressie te voorkomen en/of te verminderen. De strijd tegen infectieziekten als dengue blijft uiteraard passende aandacht krijgen.

Tegelijkertijd wordt niet uit het oog verloren dat gezondheid meer is dan de afwezigheid van

Speerpunten gezondheidszorg 2013-2017

- Nieuwbouw Dr. Horacio E. Oduer Hospitaal
- Uitbreiding zorg IMSAN
- Efficiencyslag AZV
- Sterke eerste lijnszorg
- Ouderenzorg

ziekte. Gezonde mensen verzuimen minder, leren beter, produceren meer en zijn gelukkiger. Naast ziektepreventie, inclusief adequate behandeling wordt in de AVP-visie op gezonder en actiever leven ook gekozen voor health promotion, gezondheidsbevordering. In dit kader heeft de regering in de afgelopen periode het Nationaal Plan Aruba 2009-2018 ter bestrijding van overgewicht en gerelateerde gezondheidskwesties ontwikkeld dat

unaniem door de Staten van Aruba is aangenomen. De Arubaanse bevolking is als gevolg daarvan meer gaan bewegen en gezonder gaan leven.

Er wordt zorg verleend op veel plaatsen op verschillende niveaus door veel organisaties: Curatieve zorg, preventieve zorg, thuiszorg, verslavingszorg, mantelzorg, bedrijfsgeneeskunde, geestelijke gezondheidszorg. Duurzame zorg komt tot stand door een sterke eerstelijnszorg. Een continue toegang tot patiëntgerichte, generalistische zorg van goed opgeleide zorgverleners in de eerste lijn blijkt zeer effectief voor chronisch zieken, voor ouderen en zwakkeren, voor de minder mobiele patiënt maar ook voor de gezonde burger die wordt geconfronteerd met tijdelijk ongemak. Meer huisartsen maar ook meer paramedici zoals GZ-psychologen, diëtisten, bewegingsdeskundigen, praktijkondersteuners, nurse-practitioners en een adequate spoedopvang is het doel. Dat is de lijn die is ingezet en die de AVP zal voortzetten. We combineren dat met onze gemeenschapsgerichte aanpak in de wijken door de zorgverlening dicht bij de mensen te brengen.

Onze internationale partners zijn belangrijk voor onze zorg. Vaak gaat de samenwerking goed en worden aansprekende resultaten bereikt. Toch is nog een aantal efficiencyslagen te maken. Het is derhalve zaak dat we de gehele zorg strak regisseren. Op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg gaan we het zorgaanbod structureren en concentreren. Ook de ouderenzorg is in onze benadering een speerpunt. Van laagdrempelige toegang tot de eerste lijn naar verantwoorde verpleeghuiszorg. Het centrale thema bij onze aanpak in de komende vier jaren is verbetering van de kwaliteit van de zorg en het bevorderen van de toegankelijkheid. Er is voldoende aangetoond dat we dan ook efficiëntere dus duurzame zorg krijgen.

De AVP vergeet de zorg in onze ziekenhuizen niet. In de afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan de voorbereiding van de nieuwbouw van het Dr. Horacio E. Oduer Hospital en de uitbreiding van de zorg in IMSAN. In de periode 2013-2017 krijgen die hun beslag. De volgende stap is dat ook de patiënt en werknemer de voordelen van de nieuwe infrastructuur gaan merken.

De efficiencyslag die de zorgsector in AZV-verband in de komende periode moet gaan maken moet leiden tot een verhoogd welzijnsgevoel. Betaalbare medische zorg van hoge kwaliteit is essentieel voor het welzijnsniveau van een land.

De organisatie IBISA en de Directie Volksgezondheid zetten hun beleid in het bepalen van de richting waarin de zorg zich ontwikkelt dan ook voort. De uitvoering dient in handen te komen van het maatschappelijk veld. IBISA, ons gezondheidsinstituut, zal de preventieagenda blijven aanvoeren. Belangrijke stappen bij het integreren van preventie in ons dagelijkse leven zijn al gezet.

In 2013 is de eerste Health Monitor verschenen. Een rapport over onze gezondheidssituatie gebaseerd op feiten. Onderzoek en op feiten gebaseerde beleidsvorming zijn hoekstenen van een duurzame ontwikkeling. Kennis over de epidemiologie in Aruba door veldonderzoek wordt uitgebreid. Het verzamelen van waardevolle data bij de spelers in het veld wordt geïntensiveerd. We willen Aruba positioneren als een volwaardige partner in regionale samenwerkingsverbanden waarbij de kwaliteit van onze inbreng een inspiratie kan zijn voor andere landen. Belangrijke speerpunten zijn de kwaliteit van de zorg en meer oog voor de patiënt. Er zullen kwaliteitsnormen worden geïntroduceerd.

meer jongeren ondermijnen door gebruik van verslavende middelen zoals alcohol en drugs hun gezondheid. De sociale problematiek vergt een integrale aanpak en raakt daardoor meerdere ministeries. Nu de verslavingszorg verzelfstandigd is binnen enkele stichtingen op Aruba en thans op grond van de resultaten van onderzoek door de Universiteit van Aruba een actueler beeld is van de problematiek is het dringend noodzakelijk om de zorg rondom verslavingsproblematiek verder uit te bouwen.

De maatschappelijke betekenis van sport is de laatste decennia toegenomen. Sport is niet langer een autonome functie maar werkt in toenemende mate samen met andere sectoren zoals volksgezondheidsbeleid en jeugdbeleid bij het realiseren van maatschappelijke doelstellingen. De sport wordt ook meer en meer aangesproken op haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hierbij gaat het naast het aanbieden van een goed sportaanbod bijvoorbeeld om opvang en (sport) opvoeding van jeugd evenals bewegingsstimulering bij verschillende doelgroepen. Sport kan veel meer bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken dan nu het geval is. Dit vergt dan ook van de regering investeringen in projecten, samenwerking en communicatie vanuit een duidelijke visie op sport.

In de regeerperiode 2013-2017 zal een AVP-kabinet een beleidsplan uitvoeren om een kwalitatief en goed toegankelijk sportaanbod op het vlak van competitie- en recreatiesport te bereiken. Dit moet in een groeiende sportparticipatie van de bevolking met speciale aandacht voor de jeugd resulteren.

De AVP zal ervoor zorgen dat de jeugd met een zo divers mogelijk sportprogramma in contact komt, de overlegstructuren binnen de sportsector worden versterkt en de relatie tussen ASU en COA goed wordt vastgelegd om onze atleten naar een hoger niveau te tillen.

3.4.5 Sociale ondersteuning als belangrijke bijdrage aan welzijn

Sociale ondersteuning met name voor kwetsbare groepen is in de ogen van de AVP een essentiële waarde om er voor te zorgen dat het welzijn in alle geledingen van de maatschappij verbeterd wordt. Groepen zoals de jeugd, alleenstaande ouders, gehandicapten en ouderen moeten op de overheid kunnen rekenen voor noodzakelijke

ondersteuning. De AVP zet zich in voor: kwalitatief cliëntgerichte hulpverlening, versterking van samenwerkingsverbanden, actualisering van wetgeving zoals bijstand, jeugd en ouderen, uitbreiding van plaatsingsmogelijkheden van o.a. oudere gehandicapten en uitbreiding van mantelzorg en nazorg.

Centraal in het beleid voor 2013-2017 staat de realisatie van een Centrum voor het Welzijn van Jeugd en Gezin waarin de stichtingen die met bovengenoemde groepen werken onderdak vinden. Dit mede in het kader van de efficiencyslag die gemaakt moet worden binnen de non-gouvernementele organisaties die actief zijn op Aruba. Het voordeel van het centraliseren van de diensten van een aantal NGO's is bovendien dat mensen die bij verschillende organisaties cliënt zijn beter en efficiënter geholpen kunnen worden.

Naast dit centrum staat de implementatie van de Wet op de Kinderopvang en de Wet Kwaliteit Opvang en Zorg hoog op de agenda van de AVP. Niet alleen de implementatie van de wet is belangrijk maar ook de naleving van de kwaliteit van de kinderopvang door middel van inspecties krijgt hierbij de aandacht. Er zal onderzocht worden hoe de ouderenparticipatie op de arbeidsmarkt verder gestimuleerd kan worden. Tevens zal aandacht worden besteed aan het naleven van het verdrag van de kinderrechten. Er is afgesproken tijdens het Interparlementair Koninkrijksoverleg in Den Haag om het kinderrechtenverdrag te helpen implementeren een kinderoombudsman te introduceren. Verder zal onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om de schooldag voor kinderen te verlengen waardoor de ontwikkeling van talenten en kansen vergroot worden en dat hen tevens bezig houdt.

Verder is het voor het welzijn van de burger uitermate belangrijk dat er oog is voor het dierenwelzijn en dat er aandacht is voor het milieu.

3.4.6 Cultuurbeheer als onderdeel van het bevorderen van welzijn

Onze nationale cultuur vormt de basis van onze identiteit en ons nationaal welzijn. In de komende periode zal AVP een actief cultuurbeleid hanteren. Beginnend met de versterking van aandacht voor cultuur in het onderwijsprogramma, met speciale aandacht voor onze nationale cultuur.

Aandacht voor onze cultuurgeschiedenis door middel van het realiseren van een aantal musea. In Oranjestad komt een National Gallery en in San Nicolaas komt een Carnival village met daarin een Carnaval Museum, Sport Museum, Industrial Museum en een Community Museum.

Oprichten van een Cultureel Centrum als platform voor ontwikkeling en stimulering van cultuur, muziek en kunst, waarbij nationale cultuur, tradities en moderne technologische mogelijkheden elkaar ontmoeten. Doel hiervan is de vorming van persoonlijkheid door middel van de kunsten en het behoud van de culturele identiteit in de zich steeds verder moderniserende samenleving.

Ter ondersteuning van lokale kunstvaklieden wil de AVP een 'Made in Aruba' merk oprichten. Als bepaalde kwaliteitseisen wordt voldaan kunnen lokale kunstenaars en vaklieden dat merk gaan gebruiken. Daarmee wordt de verkoop van hun producten gestimuleerd. Bovendien moeten lokale kunstenaars betrokken worden bij het opstellen van 'public art' op het eiland. Ter verduurzaming van het cultuurbeleid moet een Nationale Cultuur Raad worden opgericht.

Samenwerking met het ministerie van Onderwijs is gewenst om onze culturele identiteit vorm te geven binnen het onderwijs.

3.4.7 Consistent immigratiebeleid en een actief integratiebeleid

De AVP staat voor een consistent en human immigra tiebeleid. Voor de perceptie van welzijn is het voor nieuwe Arubanen, met name degene die al een aantal jaren op Aruba verblijven, belangrijk dat er een consistent immigratiebeleid gevoerd wordt. Wereldwijd staan landen met een multiculturele samenleving voor de uitdaging eenheid en wederzijds respect te bewaren. Aruba heeft in het verleden immigratiegolven gekend waardoor heden een derde van de Arubaanse bevolking niet op het eiland is geboren.

Aruba's diversiteit is een feit en tevens Aruba's kracht. Iedereen moet ongeacht zijn herkomst dezelfde kansen krijgen op een goede schoolopleiding, werk en volwaardige participatie in de samenleving. De geschiedenis laat zien dat immigranten een positieve bijdrage hebben geleverd aan hun nieuwe land Aruba. De energie die migranten meebrengen om hun eigen economische positie te verbeteren komt ook Aruba direct ten goede, o.a. door de nieuwe netwerken en handelscontacten die door hun aanwezigheid ontstaan. Derhalve staat de AVP een actief integratiebeleid voor waarin het aanleren van onze taal en cultuur wordt gestimuleerd.

In de visie van de AVP moet het beleid er op gericht blijven de sociale cohesie te bevorderen zoals het Bo Aruba-programma beoogt zodat alle burgers zich betrokken voelen bij de maatschappij. Dit doel wordt bevorderd als migranten de taal spreken

en kennis nemen van de cultuur van Aruba en zich tegelijkertijd vrij voelen zichzelf te zijn en niet buitengesloten. Het zogenaamde ‘diversity within unity’ principe.

De AVP wil echter wel een stap vooruit maken en de algemene waarden die horen bij goed burgerschap stimuleren en daarmee de verbondenheid met Aruba en het gevoel van welzijn bij iedereen vergroten.

In het verleden was er bij het verstrekken van vergunningen een apart loket voor Europese Nederlanders. De dienstverlening van de DIMAS, alsmede andere overheidsdiensten zal verbeterd worden. Binnenkort zal het nieuwe gebouw van de DIMAS opgeleverd worden en zal er meer ruimte beschikbaar zijn waardoor er een nieuw loket speciaal voor de Europese Nederlanders ingericht kan worden.

3.4.8 Arbeid

Voor wat betreft arbeid zal de focus liggen op verhoging van de lokale arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit door het creëren van prikkels voor zowel werkgevers als werknemers. Hiervoor zullen de bestaande wetten worden herzien en de nodige wetten en beleidsregels worden ontworpen.

3.5 Duurzame ontwikkeling continueren

3.5.1 Duurzaamheid in alles wat we doen

Duurzaamheid is de leidraad in het verkiezingsprogramma van de AVP. Wanneer we er in slagen dit in praktijk te brengen verbetert niet alleen de kwaliteit van ons werk en onze diensten en producten aanzienlijk maar ook de manier waarop we met elkaar en met onze omgeving omgaan. Uiteindelijk leidt het tot een beter en bovendien competitiever Aruba.

3.5.2 100% duurzame energievoorziening 2020

Door het in 2010 door het kabinet Mike Eman ingezette energiebeleid wil de AVP het aandeel groene energie in 2017 tot 70% verhogen van de totale energiebehoefte van Aruba. De transitie van dure en vervuilende fossiele brandstoffen naar schone, betaalbare en hernieuwbare energie zal onverminderd doorgaan met de bouw van een tweede windmolenpark, het zonnepanelenpark bij de luchthaven en de uitvoering van de roadmap tot sustainability in samenwerking met TNO, Carbon War Room, de utiliteitsbedrijven en andere lokale en internationale partners. Hierbij wordt onderzoek gedaan naar een koudzeewaterkoelingssysteem waarmee onder meer hotels, het ziekenhuis en een aantal andere grote gebouwen gekoeld kunnen worden. Het restwater kan worden gebruikt voor viskwekerijen, land- en tuinbouw. Daarmee zou

Aruba tegen lagere prijzen in zijn eigen behoeften aan verse voedselproducten kunnen voorzien. Ook nieuwe technologieën zoals geothermische energie – energie opgewekt met de warmte van de aarde – en andere technologieën worden geëvalueerd om uiteindelijk in 2020, zoals tijdens de grote VN-klimaatconferentie Rio 20+ in 2012 is afgesproken, de energievoorziening op Aruba voor 100% te hebben vergroend.

3.5.3 Verduurzamen van de sociale zekerheid en de zorg

De AVP is van mening dat in de periode 2013 – 2017 de hervorming van de sociale zekerheid afgerond dient te worden zodat zowel de pensioenen als de AOV ook in de toekomst betaalbaar blijven. Nadat in 2010 de eerste stap van de hervorming van de sociale zekerheid, op basis van afspraken gemaakt in de Sociale Dialoog, is gezet zal de AVP de uitvoering van de tweede fase steunen. Aangezien de gemiddelde levensverwachting op Aruba in de laatste decennia aanzienlijk is toegenomen is het noodzakelijk dat er nadere afspraken worden gemaakt voor het verduurzamen van de sociale zekerheid zoals reeds tussen de partners van de Sociale Dialoog overeen is gekomen.

Ook in de zorg zitten nog structurele onevenwichtigheden. Rekening houdend met de vergrijzing van de bevolking – en dus hogere kosten voor medische zorg – zal het zorgstelsel op Aruba, een efficiencyslag moeten maken.

3.5.4 Verduurzamen van het overheidsapparaat

De AVP staat voor een efficiënt overheidsapparaat. De overheid moet het goede voorbeeld geven bij het verstandig omgaan met de toekomst van Aruba. De afgelopen jaren zijn daartoe de eerste stappen gezet. Bij een groot aantal ministeries en departementen is gewerkt aan de organisatie. In de periode 2013–2017 zal de tweede fase haar beslag krijgen. Het overheidsapparaat dient efficiënt en integer te zijn. Beide aspecten krijgen bij een volgende AVP-regering prioriteit. Het verbeteren en verbreden van de dienstverlening van de diverse overheidsinstanties zal ook de nodige aandacht krijgen.

Belangrijk voor de verduurzaming van de processen binnen de overheid is ook dat het proces van bestuurlijke ontwikkeling doorgezet wordt.

Het kabinet Mike Eman I heeft proactief gewerkt aan de bevordering van de integriteit en kwaliteit van het bestuur. Het rapport ‘Calidad’ (van de Arubaanse Werkgroep Deugdelijkheid van Bestuur) uit 1997, aangepast aan de realiteit van dit moment, en het WODC-rapport van 2011, dienden daarbij als

leidraad voor het beleid ten aanzien van bestuurlijke vernieuwing in deze regeerperiode.

Het kabinet is gekomen met concrete maatregelen om te werken aan het versterken van het democratisch proces, het verzekeren van de integriteit van het overheidsapparaat, het versterken van de toezichthoudende instituten en aan het professionaliseren en depolitiseren van dit apparaat.

De AVP is de mening toegedaan dat de politiek voor alles verplicht is het vertrouwen van de burger in de democratie en het overheidsapparaat te bevestigen en zo nodig te versterken.

In de regeerperiode 2009 – 2013 is een aantal belangrijke zaken gerealiseerd:

- Implementatie van een zeer strakke screeningsprocedure voor kandidaten; op dit moment de strengste screeningsprocedure in het Koninkrijk.
- Transparante informatieperiode voorafgaande aan de vorming van het kabinet;
- Open communicatie naar de bevolking via zo genaamde Town-Hall meetings;
- Verbetering van de relaties in het Koninkrijk en het invulling geven aan het Koninkrijk na 10-10-10.
- Initiatief om te komen tot een bredere inbedding van het land Aruba (EU/Koninkrijk) ter compensatie van kwetsbaarheden van kleinschaligheid;
- Geen ontslagen om politieke redenen;
- Herstel respect voor de rechterlijke macht;
- Herstel zelfstandigheid OM;
- Herstel vierhoeksoverleg (minister-president, minister van Justitie, OM, Korps Politie, veiligheidsdienst VDA);
- Opheffing van het capaciteitstekort bij het OM;
- Aanpak van grote corruptieschandalen (o.a. Lotto, Parkietenbos);
- Herstel van het respect voor de onafhankelijke rol van de Raad van Advies, Rekenkamer, Centrale Bank en het versterken van hun respectievelijke organisaties;
- Inhaalslag jaarrekeningen van het Land Aruba: In 2012 werd voor het eerst sinds de invoering van de Status Aparte 25 jaar geleden conform de Staatsregeling aan de Staten een begroting op tijd voorgelegd;
- De AVP- fractie geeft volledig invulling aan haar parlementaire taken;
- Verdieping rechtstaat/democratie door de invoering van de Sociale Dialoog;
- Belangrijk bewijs integriteit en toewijding algemeen belang door nieuwe politieke gezagdragers: Vrijwillig opgeven van de overbruggingstoelage (Afl. 100.000) per gewezen minister/ Statenlid;
- Drastische versobering rechtspositie politieke gezagdragers. Voor diverse zittende ministers

met reeds opgebouwde pensioenrechten betekende dit het inleveren van 1.000.000 gulden aan pensioenrechten;

- Oprichting van een Task Force Integriteit.

De AVP wil dat de bestuurlijke ontwikkeling nog duurzamer ingebed wordt binnen de Arubaanse overheid. In de komende regeerperiode moet bestuurlijke ontwikkeling daarom een hoge prioriteit krijgen. Speerpunten in het beleid zijn:

1. Oprichting van een intern Bureau voor Integriteitsbevordering en het aanscherpen van de regelgeving omtrent de integriteit van ambtenaren;
2. Aanscherpen van de aanbestedingsregels binnen de overheid;
3. Verder uitwerken van de Wet Politieke partijen;
4. Verder versterken van belangrijke instituten zoals de Raad van Advies, de Rekenkamer en de Centrale Accountantsdienst;
5. Transparant maken van het overheidsbeleid door intensieve communicatie naar het publiek toe

3.5.5 Verduurzamen van de openbare financiën

In de regeerperiode 2013-2017 zal de AVP ervoor zorgdragen dat het economisch en sociaal perspectief dat in het huidige periode is gecreëerd wordt vastgehouden terwijl het begrotingstekort wordt teruggebracht naar een niveau waarbij de kosten niet hoger zijn dan de inkomsten. Hierbij zal de vastlegging van de 'balanced budget rule' in de Staatsregeling van Aruba een instrument zijn. Het kader voor uitgaven zal voor de komende vier jaar het nominale kostenniveau van de begroting 2013 zijn. Verdergaande hervormingen van de AOV/AWW, AZV en APFA in samenspraak met de sociale partners zullen voor de houdbaarheid van deze fondsen zorgdragen. De inkomsten zullen in de komende jaren positief beïnvloed worden door economische groei, betere inning van belastingen en versimpeling van het belastingstelsel. De begrotingsregels houden een strikte scheiding in tussen inkomsten en uitgaven waardoor hoger dan verwachte inkomsten niet zullen leiden tot hogere uitgaven, terwijl lagere dan verwachte inkomsten ook niet direct gecompenseerd zullen worden met lagere uitgaven. Dit creëert perspectief en beleidsruimte.

Duurzame overheidsfinanciën, stabiliteit in de belastingtarieven en duidelijke regels zullen tevens een positief effect op het investeringsklimaat.

De belangrijkste voornemens van de AVP in 2013 – 2017 op een rijtje

Centraal thema van het verkiezingsprogramma van de AVP is : het stimuleren van welvaart en welzijn op een duurzame manier. Vertaald in de belangrijkste beleidsvoornemens voor de periode 2013 – 2017:

2. Stimuleren van de welvaart

2.1. Investerings in alle steden en wijken op Aruba continueren

2.1.1. Green Corridor naar San Nicolas

2.1.2. Rondweg Oranjestad

2.1.3. Renovatie oude Belastingkantoor

2.1.4. Renovatie oude DOW-gebouw

2.1.5. Verplaatsing van de containerhaven naar Barcadera

2.1.6. Ontwikkeling van het gebied waar nu de containerhaven is

2.1.7. Elke barrio van Aruba krijgt upgrading

2.2. Uitbouwen toerisme

2.2.1. Slag naar kwaliteit maken

2.2.2. Groei in de Zuid-Amerikaanse markt

2.2.3. Toerisme als kennisproduct vercommercialiseren door opleidingen en adviesdiensten aan te bieden

2.2.4. Verhogen inkomen per hotel kamer

2.2.5. Opening Ritz Carlton

2.2.6. Opening hotel Caya Grandi

2.2.7. Opening hotel San Nicolas

2.2.8. Airlift LatAm verbeteren

2.3. Uitbouwen nieuwe economische pijler

2.3.1. Het uitbouwen van de Green Gateway

2.3.2. Uitbouw ARINA met behulp van Nederlands Centrum voor Handelsbevordering

2.3.3. Creëren van 1.800 hoogwaardige banen in de Green Zone

2.3.4. Het ontwikkelen van de Green Zone Smart City en de bouw van het Green Aruba- gebouw

2.3.5. Aantrekken van minimaal 50 internationale bedrijven in de Green Zone

2.3.6. Ontwikkelen van de Free Zone bij Barcadera

2.3.7. Ontwikkelen van Speciale Economische Zone San Nicolas

2.4. Opbouw van een kennishub

2.4.1. Tourism Center of Excellence

2.4.2. Technical Institute Aruba

2.4.3. Center of excellence Green Energy

2.4.4. International Training Center for Maritime and Airline Industry

3. Bevorderen van welzijn op Aruba

3.1. Veiligheid structureel verbeteren

3.2. Verduurzamen van volksgezondheid

3.3. Onderwijs continu upgraden

3.4. Verduurzamen cultuur en milieu

3.5. Consistent immigratie- en integratiebeleid

4. Verduurzamen van alles wat we doen

4.1. De energievoorziening

4.1.1. LNG project

4.1.2. Aruba 100% sustainable in 2020

4.1.3. Windmolenpark II

4.1.4. Aantal nieuwe solarprojecten

4.1.5. Waste-to-energy project

4.1.6. Realisatie seawater airconditioning project

4.1.7. Living Lab van TNO

4.2. Verduurzamen sociale zekerheid

- 4.2.1. Afronden van de hervorming van de Sociale Zekerheid:
- 4.2.2. Pensioengerechtigde leeftijd aanpassen
- 4.2.3. AOV-leeftijd aanpassen
- 4.2.4. Pensioenen in kader Algemene Pensioen Wet aanpassen
- 4.3. Overheidsapparaat reorganiseren
  - 4.3.1. Efficiencyslag maken
  - 4.3.2. Serviceslag
  - 4.3.3. Transparantie- en integriteitsslag
- 4.4. Verduurzamen van de openbare financiën
  - 4.4.1. Bereiken van een balanced budget in 2016
  - 4.4.2. Introduceren van balanced budget rule in de wet

IV. Tenslotte: Waarom een stem voor de AVP een verstandige stem is

In het 27-jarig bestaan van het land Aruba heeft de AVP bewezen zich gedreven en onbaatzuchtig in te zetten voor de ontwikkeling van ons eiland. In de jaren na het verkrijgen van de Status Aparte, toen Aruba leed onder een zware recessie met extreem hoge werkloosheid, was het de AVP die een nieuw perspectief heeft geschapen voor ons land.

Door visie, inzet en doorzettingsvermogen werd in die jaren de basis gelegd voor de toeristische sector, een krachtige motor voor onze economie. Nog steeds is het toerisme de belangrijkste pijler van onze economische welvaart.

Ook in 2009 ging Aruba door een zware crisis. Het toerisme kreeg klappen en Valero sloot zijn deuren. Aruba werd hard getroffen door een negatieve groei van 15% in krap twee jaar tijd, kort nadat in de voorgaande regeerperiode de belastingen fors verhoogd waren, de inflatie torenhoog was, de wegen en infrastructuur van onze woonkernen verwaarloosd waren en al jaren niets gedaan was aan belangrijke structurele problemen zoals uit de hand gelopen pensioenpremies en een leeglopend AOV-fonds waardoor de overheidsfinanciën er uitermate slecht voor stonden.

Op dat moment heeft de AVP de mouwen opgestroopt en met een duidelijke visie, een doordacht plan en een slagvaardig team Aruba terug op de rails gezet.

Het werk is echter niet af. In de afgelopen vier jaar is de basis gelegd voor een (nog) betere toekomst voor Aruba. Het toerisme staat op het punt om een nieuw continent, Zuid-Amerika, te gaan veroveren, we hebben een nieuwe economische pijler in de vorm van een Green Gateway in het vizier en voor het eerst in de geschiedenis van Aruba is er uitzicht op het verlagen van onze nationale schuld.

Met andere woorden: Aruba staat er weer goed voor maar in de komende jaren zal de overheid

nog hard moeten werken om het ingezette herstel niet alleen af te ronden maar ook een duurzaam karakter te geven. Het AVP-team onder leiding van zijn visionaire, gepassioneerde en integere leider Mike Eman staat garant voor concrete plannen, verstandig beleid en een overweldigende daadkracht. De AVP heeft 'the skills and the will' om Aruba in de komende jaren naar een volgend niveau te tillen, op weg naar een duurzame samenleving.

